

Wyróżniony przez Slowhop za ekostarania

Tatra Green House

Mamy dwa „mocno zielone” domki. Zielone tylko w przenośni, bo kryją w sobie mnóstwo rozwiązań chroniących środowisko. Opracowaliśmy je wspólnie, rodzinnie, bo przyroda nie jest nam obojętna. Tworząc miejsce wypoczynku dla Was chcieliśmy przede wszystkim zadbać o Matkę Naturę dla obecnych oraz przyszłych pokoleń.

[Zobacz więcej](#)

Gospodarz: Agnieszka i Bartek
Data certyfikacji: 22.11.2023 r.
Rodzaj miejsca: dom na wyłączność x2
Region: Tatry
Maksymalna liczba Gości: 7

132

Działania ekologiczne

Działania, które Gospodarz podejmuje, aby dbać o przyrodę i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nią, np. przez oszczędzanie wody, bardziej przyjazne budownictwo lub wzmocnianie gospodarki cyrkularnej.

4

Działania kulturowe

Działania, w których Gospodarz angażuje się w pielęgnację dziedzictwa kulturowego – zwłaszcza lokalnego, m.in. przez upowszechnianie wśród Gości wiedzy o lokalnej kulturze i odwiedzaniu miejsc.

5

Działania społeczne

Działania, w których Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać, m.in. przez zakup miejscowych produktów i usług oraz polecanie ich Gościom.

10

Działania edukacyjne

Działania, w których Gospodarz prowadzi edukację ekologiczną oraz upowszechnia bardziej odpowiedzialne podróżowanie, m.in. przez oferowanie Gościom zajęć o ekologii i ochronie środowiska.

Responsible Travel Program by Slowhop

Responsible Travel Program to autocertyfikacja, która sprawdza zaangażowanie Gospodarzy obiektów noclegowych w ochronę środowiska, lokalnych społeczności, ich kultury, a także w edukację ekologiczną. Wskazujemy, w jaki sposób podróże mogą być lepsze dla otoczenia.

Podsumowanie ekostarań

Najważniejsze ekostarania:

- Nie wiadomo, od czego zacząć, więc zacznijmy od tego: Agnieszka, Bartek, Julka, Ania i Madzia całą rodziną są wkręceni w troskę o środowisko. Ich domki to studium przypadku dla wszystkich fanów nowoczesnych rozwiązań pozwalających oszczędzać zasoby przyrodnicze. Paliwa stałe do produkcji energii grzewczej zastąpiono pompami ciepła oraz wsparto rekuperatorami - w tym również rekuperatorami ścięgowymi w kabinach prysznicowych! Co więcej: w domkach jest zainstalowany system wykorzystujący deszczówkę jako wodę szarą w toalecie, ale niestety nie jest on w użytku ze względu na przeszkody formalno-prawne (póki co!).
- Gospodarze mają wysoką świadomość ekologiczną i często odbywają z Gośćmi rozmowy pokazując, jak można podróżować w sposób mniej szkodliwy dla środowiska, a nawet, zgodnie z ideą turystyki regeneratywnej - zostawiać je w lepszym stanie. Co więcej, starają się im pokazać alternatywny sposób na podróże i polecając mniej popularne zakątki, przyczyniają się do rozproszenia ruchu turystycznego i zmniejszenia nadmiernej koncentracji turystycznej (zjawisko znane jako overtourism). Jak napisali: „W naszej ofercie proponujemy gościom pobyt w zgodzie z naturą, czyli zupełnie inne podejście do wypoczynku pod Tatrami - w otoczeniu wolnej przestrzeni, w obiekcie zaprojektowanym od podstaw i zbudowanym w celu przekazania wiedzy na temat możliwości ochrony środowiska z wykorzystaniem współczesnych rozwiązań technicznych. Pokazujemy również na przykładzie naszego miejsca jak wartościowa jest przestrzeń zbliżona do naturalnej i w jaki sposób pielęgnujemy dawne tradycje lokalne związane z utrzymaniem łąk oraz naturalnej retencji wód. Większość działań edukacyjnych odbywa się w trakcie osobistych rozmów z gośćmi. Osoby głębiej zainteresowane tematyką techniki i ochrony środowiska na przykładzie naszego miejsca są na życzenie wtajemniczane w szczegółowe rozwiązania, a także mają możliwość dostępu do danych projektowych i eksploatacyjnych związanych z utrzymaniem obiektów. Zachęcamy poprzez udzielenie zniżek na pobyt w naszym miejscu do przyjazdu do Zakopanego pociągiem, korzystania w pierwszej kolejności z pieszego sposobu przemieszczania się lub z komunikacji zbiorowej. Dla osób zainteresowanych elektromobilnością proponujemy usługi wypożyczalni samochodów elektrycznych, a posiadaczom takich pojazdów gwarantujemy ich ładowanie z własnej stacji ładowania przy jednym z domków.”
- Więcej ekostarań w raporcie, a jest to lektura podnosząca na duchu:)

Plan na najbliższy rok:

Gospodarze napisali:

- Postaramy się udostępnić Gościom bawełniane lub lniane torby na zakupy oraz trochę lepiej edukować w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów. Musimy też popracować nad poprawą jakości segregacji odpadów przez Gości. Postaramy się dołożyć koszt na bioodpady, żeby nie były wyrzucane razem z odpadami zmieszanyymi.
- Popracujemy nad ograniczeniem ilości wody zużywanej do mycia przez założenie bardziej skutecznych perlatorów i ograniczników przepływu. Być może uda się dogadać ze spółką wodno-kanalizacyjną w zakresie możliwości spłukiwania toalet deszczówką.
- Spróbujemy ograniczyć zużycie energii grzewczej poprzez usunięcie drobnych nieszczelności w konstrukcji budynków oraz popracujemy nad edukacją Gości w temacie oszczędniejszego podejścia do ogrzewania domków podczas pobytu.
- Przy odrobinie szczęścia i przy owocnej współpracy z kilkoma firmami może uda się nam w przyszłym roku uzyskać dofinansowanie na projekt i uruchomienie wodorowego magazynu energii do całorocznego zasilania jednego domku (a być może i obydwu) bez udziału krajowej sieci energetycznej. Musimy jeszcze rozbudować naszą fotowoltaikę żeby wygenerować od wiosny do jesieni odpowiedni zapas energii na zimę.

Działania ekologiczne

	Liczba dokonanych działań w kategorii
Dostępność komunikacyjna	7
Racjonalna gospodarka odpadami	21
Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	11
Racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą	14
Racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości	5
Przyjazne środowisku budownictwo	12
Wyposażenie	9
Działania organizacyjno-promocyjne	15
Ogród i tereny zielone	22

Wyżywienie	4
Zwierzęta	3
Aktywna ochrona środowiska	5
Proekologiczni partnerzy i dostawcy	4

Porównanie zużycia zasobów i produkcji odpadów

	Tegoroczne wyniki	Cele na kolejny rok
Zużycie zasobów / rok		
Energia elektryczna Komentarz:	8500 kWh Całkowite zużycie energii elektrycznej w 2 domkach, bez pomniejszenia o energię wyprodukowaną w instalacjach fotowoltaicznych (ok. 71% zapotrzebowania rocznego).	8000 kWh Planujemy zmniejszyć całkowite zużycie energii elektrycznej o 500 kWh w skali roku (dla obydwu obiektów) poprzez wykonanie poprawek w szczelności budynków.
Gaz Komentarz:	0 kWh	0 kWh Nie używamy gazu :)
Woda Komentarz:	105 m³	80 m³ Planujemy zmniejszyć zużycie wody poprzez montaż ograniczników przepływu oraz lepszą edukację gości.
Energia grzewcza z paliw stałych: nie używam paliw stałych do produkcji energii grzewczej Komentarz:	0 m³ Nie używamy paliw stałych :) Do ogrzewania służą pompy ciepła i fv (niemal 100% zapotrzebowania rocznego).	0 m³ Nie używamy paliw stałych :) Do ogrzewania służą pompy ciepła i fv.
Auto: inne Komentarz:	0 l Używamy wyłącznie samochodów elektrycznych	0 l Nie używamy ani paliwa ani gazu, wykorzystujemy tylko samochody elektryczne :)
Produkcja odpadów / rok		
Odpady zmieszane % wszystkich odpadów: Komentarz:	280,8 kg 43%	250 kg 34% Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 281 kg odpadów zmieszanych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 200 kg na rok.
Tworzywa sztuczne % wszystkich odpadów: Komentarz:	36,4 kg 6%	30 kg 5% Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 36 kg odpadów plastikowych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 30 kg na rok.
Papier % wszystkich odpadów:	65 kg 10%	60 kg 9%

Komentarz:

Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 65 kg odpadów papierowych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 50 kg na rok

Szkło

270,4 kg

250 kg

% wszystkich odpadów:

41%

34%

Komentarz:

Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 270 kg odpadów szklanych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 200 kg na rok

Kompost

0 kg

100 kg

% wszystkich odpadów:

0%

17%

Komentarz:

Chcielibyśmy oddzielić z odpadów zmieszanych BIO-odpady, zakładamy że uda się uzyskać do 100 kg w ciągu roku.

Odpady niestandardowe

0 kg

5 kg

% wszystkich odpadów:

0%

1%

Komentarz:

Tych odpadów praktycznie w ogóle nie generujemy w naszej działalności, ale zakładamy, że może się coś przydarzyć, więc maksymalnie 5 kg

Szczegółowy opis działań

SPIS TREŚCI

Informacje podstawowe

Działania kulturowe – dbałość o dziedzictwo kulturowe

Sprawdzamy, jak bardzo Gospodarz angażuje się w promocję wiedzy o regionie i lokalnej kultury. Te działania obejmują np. upowszechnianie wiedzy krajoznawczej wśród Gości lub wspieranie lokalnych wydarzeń kulturowych.

Działania społeczne – dbałość o lokalnych mieszkańców

Sprawdzamy, jak Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać. Weryfikujemy takie działania jak np. wsparcie ekonomiczne miejscowych przez zakup ich produktów i usług, polecanie takich zakupów swoim Gościom lub oferowanie mieszkańcom zatrudnienia.

Działania edukacyjne – edukacja ekologiczna

Sprawdzamy, co Gospodarz robi w zakresie edukacji ekologicznej i w jaki sposób upowszechnia odpowiedzialne podróżowanie. To m.in. oferowanie Gościom zajęć poszerzających ich wiedzę o ekologii i ochronie środowiska - taką, którą mogą wykorzystać zarówno w czasie podróży, jak i w życiu codziennym.

Działania ekologiczne – dbałość o środowisko przyrodnicze

Sprawdzamy, co Gospodarz robi, aby dbać o środowisko przyrodnicze i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nie, np. dzięki oszczędzaniu wody, ograniczaniu strat energii grzewczej, zapobieganiu stratom żywności lub wzmocnieniu gospodarki cyrkularnej.

KATEGORIA 1 – dostępność komunikacyjna

KATEGORIA 2 – racjonalna gospodarka odpadami

KATEGORIA 3 – racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

KATEGORIA 4 – racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą

KATEGORIA 5 – racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości

KATEGORIA 6 – przyjazne środowisku budownictwo

KATEGORIA 7 – wyposażenie

KATEGORIA 8 – działania organizacyjno-promocyjne

KATEGORIA 9 – ogród i tereny zielone

KATEGORIA 10 – żywnienie

KATEGORIA 11 – zwierzęta

KATEGORIA 12 – aktywna ochrona środowiska

KATEGORIA 13 – proekologiczni partnerzy i dostawcy

KATEGORIA 14 – zużycie zasobów i produkcja odpadów

CELE NA KOLEJNY ROK

INFORMACJE PODSTAWOWE

1. Nazwa miejsca: Tatra Green House Zakopane

2. Województwo: małopolskie

3. Rodzaj miejsca: dom na wyłączność

Komentarz: dwa domy na wyłączność

4. Czy Twoje miejsce działa całorocznie, czy sezonowo? całorocznie

5. Czy oferujesz uprawianie turystyki niszowej? nie

6. Czy Twoje miejsce jest oddalone od terenu tzw. zwartej zabudowy o min. 0,5 km? nie

Zwarta zabudowa to „zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków, za wyjątkiem budynków o funkcji wyłącznie gospodarczej, pomiędzy którymi największa odległość nie przekracza 100 metrów”.

7. Czy otaczają Cię tereny zielone (lasy, łąki) oddalone max. do 1 km od Twojego miejsca? tak

8. Jakie formy ochrony przyrody występują w Twojej najbliższej okolicy (do 5 km)? parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Aby sprawdzić, czy sąsiadujesz z ww. formami, wejdź np. [tutaj](#).

Podaj, jakie to formy – konkretnie (do 5 km):

Tatrzański Park Narodowy, Obszar Natura 2000 Tatry PLC120001, Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz obszaru Natura 2000 Taty (PLC 120001 obszary ptasie i obszary siedliskowe)

9. Czy w okolicy Twojego miejsca brak jest ewidentnych zanieczyszczeń powietrza, możliwych do zidentyfikowania za pomocą zmysłów? tak

Na przykład z fabryki w pobliżu, autostrady, ferm.

10. Czy w okolicy Twojego miejsca brak jest trwałych, uciążliwych hałasów pochodzenia antropogenicznego, mogących zakłócić wypoczynek na terenie obiektu?

tak

Na przykład z fabryki w pobliżu, autostrady, torów kolejowych, lotniska, tartaku.

11. Jak oceniłbyś_abyś dostępność komunikacyjną swojego miejsca?

łatwa - dojście do obiektu krótsze niż 1 km

Chodzi o oszacowanie, czy niezmotoryzowani Podróżnicy będą w stanie dotrzeć do miejsca na piechotę, czy raczej potrzebny będzie transfer autem (np. w sytuacji, gdy dojście z najbliższej stacji oznacza pokonanie pieszo 10 km).

Komentarz:

Najbliższy przystanek komunikacji miejskiej w odległości 400 m od naszych domków, dalsze połączenia dalekobieżne z dworca kolejowego i autobusowego

DZIAŁANIA KULTUROWE – dbałość o dziedzictwo kulturowe

Sprawdzamy, jak bardzo Gospodarz angażuje się w promocję wiedzy o regionie i lokalnej kultury. Te działania obejmują np. upowszechnianie wiedzy krajoznawczej wśród Gości lub wspieranie lokalnych wydarzeń kulturowych.

Działania Gospodarza:

4/6

1. Udostępniam Gościom materiały i źródła wiedzy o regionie i jego atrakcjach (np. poprzez specjalnie wyznaczone miejsce w obiekcie z materiałami lub na stronie internetowej obiektu).

tak

Jeśli chcesz wpisać „biblioteczka dla Gości”, podaj konkretne przykłady książek/materiałów promujących lokalne dziedzictwo kulturowe Twojego regionu.

Sposób udostępniania materiałów i konkretne przykłady:

W salonie biblioteczka dla gości, a w niej m.in. pozycje wydawnicze Tatrzańskiego Parku Narodowego: "Tatrzańska Atlantyda", "Morskie Oko", "Ptaki Tatr". W sypialni kolekcja wybranych numerów kwartalnika "TATRY"

Komentarz:

Pozycje książkowe oraz numery kwartalników TATRY są od czasu do czasu aktualizowane

2. Zapewniam pomoc w zorganizowaniu usług przewodnickich po lokalnych atrakcjach.

tak

Korzystam przede wszystkim z usług lokalnych przewodników.

Przykłady:

Gospodarz (Bartek) jest przewodnikiem tatrzańskim i chętnie dzieli się wiedzą oraz własnym doświadczeniem z gośćmi, pomaga zorganizować wycieczki o różnym stopniu trudności, a czasem nawet towarzyszy gościom w wycieczkach. Chętnym mocniejszych wrażeń, czyli wypraw taternickich z asekuracją, polecamy naszego krewnego, który jest ratownikiem TOPR oraz przewodnikiem wysokogórskim - z nim można zdobywać najwyższe szczyty TATR polskich i słowackich. Nasze rodzinne tradycje przewodnickie sięgają 5 pokoleń wstecz, kiedy Józef Gąsienica z Lasa był współzdobywcą jednego z najwyższych szczytów Tatr Wysokich - Ganku.

3. **Wspieram wydarzenia promujące lokalny folklor, np. warsztaty, festiwale, zloty, koncerty, wystawy – przez współorganizację, promocję, wsparcie finansowe itp.**

nie

4. **Informuję potencjalnych oraz obecnych Gości o miejscowych wydarzeniach kulturowych.**

nie

5. **Promuję lokalną kulturę, np. poprzez polecanie turystom miejscowego wytwórcy lub wystawianie jej/jego przedmiotów na sprzedaż w obiekcie.**

tak

Polecane produkty są wytwarzane lokalnie i odpowiadają specyfice kulturowej odwiedzanego miejsca. Ważne: nie są to wytwory z półproduktów kupowanych np. na Aliexpressie, sprzedawane później jako „lokalne i autentyczne pamiątki z regionu”.

Przykłady:

Podajemy gościom kontakty do osób, które oferują lokalne produkty (mleko, jajka, sery) oraz rękodzieło artystyczne i użytkowe.

6. **Dbam o zabytkowe budynki (lub ich części), elementy wyposażenia lub inne ważne elementy związane z dziedzictwem kulturowym i historią miejsca.**

nie dotyczy

Komentarz:

Domki Tatra Green House wzorowane są na szafasach pasterskich z hali w Dolinie Olczyskiej i hali pod Wielkim Kopieńcem w Tarach. Gospodarz domków wraz z rodziną zamieszkuje nieopodal w rodzinnym drewnianym domu zbudowanym pod koniec XIX wieku, który jest wpisany do gminnej ewidencji zabytków - część inspiracji podczas projektowania domków Tara Green House zaczerpniętych zostało z rodzinnego domu.

7. **Dodatkowo stosuję inne działania w zakresie dbałości o dziedzictwo kulturowe.**

tak

Przykłady:

W naszej rodzinie mamy aktywnych zawodowo bacoń, którzy zajmują się od kilku pokoleń wypasem owiec w Tatrach oraz w Pieninach Spiskich - goście mogą odwiedzić ich bacońki i zakupić sery wytwarzane zgodnie z wielopokoleniową tradycją. Są to autentyczne rody góralskie porozumiewające się gwara podhalańską oraz kultywujące lokalne tradycje dotyczące stroju, obyczajów, sposobu hodowli zwierząt i uprawy roli. Gospodarz domków (Bartek) kultywuje rodzinne tradycje przewodnickie oraz ciesielskie, a także zajmuje się w sezonie letnim ręcznym koszeniem łąk i suszeniem siana bezpośrednio przy domkach, czego mogą doświadczyć goście.

DZIAŁANIA SPOŁECZNE – dbałość o lokalnych mieszkańców

Sprawdzamy, jak Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać, uwzględniając takie działania jak np. wsparcie ekonomiczne miejscowych przez zakup ich produktów i usług, polecanie takich zakupów swoim Gościom lub oferowanie mieszkańcom zatrudnienia.

Działania Gospodarza:

5/6

1. Kupuję produkty od lokalnych producentów, dając im możliwości zarobku.

tak

Jakie produkty kupujesz lokalnie?

Głównie produkty spożywcze (nabiał, sery owcze, owoce leśne i ich przetwory), ale też materiały budowlane (drewno).

2. Współpracuję z lokalną społecznością: przewodnikami, rzemieślnikami, twórcami itp.

tak

Współpraca może mieć formę np. zaangażowania sąsiadki do opowieści o okolicy, poproszenia pszczelarza o poprowadzenie pogadanki o apiterapii lub zorganizowania warsztatów wikliniarskich z lokalnymi gospodyniami.

Napisz z kim (np. sąsiadem pszczelarzem), (od) kiedy i w jakim zakresie współpracujesz?

Na przykład: z Panią Jasią, od 6 lat, na życzenie turystów prowadzi warsztaty z haftowania regionalnych wzorów.

Z moją rodziną zajmującą się wypasem owiec współpracujemy od zawsze - zaopatrujemy się w gronie rodziny i znajomych w sery owcze oraz polecamy rodzinne wyroby naszym gościom. Z lokalnymi rolnikami (takimi jak Pani Józia) współpracujemy od około 5 lat w zakresie dostarczania nam i naszym gościom świeżego mleka krowiego oraz twarogu i jajek z własnego gospodarstwa. W zakresie lokalnego rękodzieła artystycznego i użytkowego współpracujemy ze znajomym stolarzem ("Regionalne Stolarstwo Artystyczne Kmin Władysław") oraz z Jira Ceramics & Art.

3. Wspieram rozwój lokalnego rzemiosła poprzez umożliwianie okolicznym artystom i wytwórcom sprzedaży ich produktów.

tak

Przykłady współpracy:

Na przykład: Pan Antoni, nasz sąsiad, sprzedaje u nas od czasu do czasu swoje wiklinowe kosze.

W zależności od tego czym interesują się nasi goście podpowiadamy miejsca oraz osoby, u których można zakupić regionalne wyroby rzemieślnicze, są to np. wyroby stolarskie zdobione podhalańskimi wzorami (u znajomego stolarza Władysława Kmina we wsi Czerwienne), ceramika i sztuka użytkowa (Sara Jira - Jira Ceramics & Art z Koscieliska koło Zakopanego), a także zaprzyjaźniona galeria sztuki i rękodzieła "Zwyrtółka" w Zakopanem (jest to zarazem lokalna agencja turystyczna).

4. Zatrudniam pracowników obiektu głównie spośród lokalnej ludności.

nie dotyczy - nie zatrudniam pracowników

Jeśli jest to możliwe i posiadają odpowiednie kwalifikacje lub są chętni je zdobyć.

5. Poszerzam świadomość ekologiczną pracowników i angażuję ich w działania proekologiczne w obiekcie.

nie dotyczy - nie zatrudniam pracowników

Pracownicy są poinformowani oraz zobowiązani do przestrzegania proekologicznych zasad praktykowanych w obiekcie.
Edukacja ekologiczna pracowników to także np. codzienne 15 minut poświęcane im na wyjaśnienie i pokazanie działania bardziej przyjaznego środowisku.

6. Oferuję pracownikom szkolenia podnoszące ich kwalifikacje zawodowe (np. językowe, specjalistyczne).

nie dotyczy - nie zatrudniam pracowników

W miarę możliwości. Nie muszą to być profesjonalne szkolenia i konferencje – mogą być prowadzone przez Ciebie, jeśli posiadasz odpowiednią wiedzę.

7. Nagradzam pracowników za działania proekologiczne na gruncie prywatnym.

nie dotyczy - nie mam pracowników

Twój pracownik dojeżdża do Ciebie busem lub rowerem? Ostatnio zaczął batalię z jednorazowym plastikiem i pilnuje, by wszędzie zabierać ze sobą bawełnianą torbę i pojemnik na żywność? Wesprzyj jej/jego starania – jeśli nie możesz zaoferować np. choćby drobnej premii, obdaruj go miodem ze swojej pasieki, zapakuj koszyk ogrodowych jabłek lub zaoferuj wcześniejszy powrót do domu w wybrany dzień tygodnia. Na pewno możesz znaleźć formę, która nie obciąży Twojej kieszeni, a dla niej/niego będzie miłym dodatkiem motywacyjnym w przygodzie z eko.

8. Uwzględniam opinie i potrzeby lokalnych mieszkańców w kwestii organizowania turystyki w ich regionie.

nie

Czy podejmowałeś_aś rozmowy z lokalnymi mieszkańcami o tym, jak ruch turystyczny wpływa na ich życie, w jaki sposób mogliby czerpać z niego profity, co im przeszkadza w zachowaniu turystów itp.?

9. Angażuję się w wolontariat społeczny.

tak

To nie musi być wolontariat związany z wielkim wydarzeniem, promowanym przez celebrytów z telewizji śniadaniowej. To może być niewielka, lecz stała sąsiedzka pomoc, np. zajęcia dodatkowe dla dzieciaków z wioski, drobna, ale stała pomoc Pani Róży w cotygodniowych zakupach itp.

Na czym polega(ła) pomoc?

Od czasu do czasu prowadzę warsztaty związane z ochroną środowiska i budownictwem przyjaznym dla środowiska. Chętnie pokazuje sąsiadom i wszystkim zainteresowanym (w tym naszym gościom) rozwiązania chroniące środowisko i zapobiegające szkodliwym emisjom zastosowane w domkach oraz w naszym rodzinnym domu, który pomimo swoich 130 lat jest jednym z najbardziej ekologicznych obiektów na Podhalu. Jako przewodnik tatrzański udzielam się w szkole podstawowej prowadząc nieodpłatnie wycieczki klasowe w Tatry i Pieniny.

10. Dodatkowo podejmuję inne działania o charakterze prospołecznym.

tak

Przykłady:

Współpracuję z Podhalańskim Alarmem Smogowym, z Tatrzańską Izbą Gospodarczą oraz z potalem Smoglab w zakresie edukacji związanej z przeciwdziałaniem zanieczyszczeniu powietrza i edukacją ekologiczną.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE – edukacja ekologiczna

Sprawdzamy, co Gospodarz robi w zakresie edukacji ekologicznej i w jaki sposób upowszechnia bardziej odpowiedzialne podróżowanie. To m.in. oferowanie Gościom zajęć poszerzających ich wiedzę o ekologii i ochronie środowiska - taką, którą mogą wykorzystać zarówno w czasie podróży, jak i w życiu codziennym.

Działania Gospodarza:

10/12

1. Prowadzę zajęcia/warsztaty/prelekcje, podczas których odwiedzający mogą poszerzyć swoją wiedzę i świadomość ekologiczną lub nabyć umiejętności, które pozwolą im na wyrobienie nawyków bardziej przyjaznych środowisku.

tak

Przykłady:

Współpracuję z Podhalańskim Alarmem Smogowym, z Tatrzańską Izbą Gospodarczą oraz z potalem Smoglab w zakresie edukacji związanej z przeciwdziałaniem zanieczyszczeniu powietrza i edukacją ekologiczną - domki Tatra Green House są "żywym laboratorium", gdzie od czasu do czasu odbywają się warsztaty tematyczne, kręcone są reportaże edukacyjne, a także każda zainteresowana osoba spośród naszych gości i z zewnątrz może dowiedzieć się na temat wykorzystywanych technologii i poznać szczegóły budownictwa energooszczędnego.

2. Zapoznaję Gości z prostymi ekologicznymi rozwiązaniami, które mogą również stosować na co dzień (po powrocie do domu).

tak

Na przykład: jak tworzyć własne ekologiczne środki czyszczące, jak zrobić prosty ogród deszczowy, jak dobrać perlatory dwufunkcyjne na kran.

Przykłady takich działań/polecanych rozwiązań:

Nasi goście podczas pierwszego pobytu zaznajamiani są ze specyfiką domków oraz poznają podstawowe szczegóły techniczne, natomiast zainteresowani na życzenie mogą otrzymać od nas dodatkowe informacje, poznać tajemnice zaplecza technicznego domków, a nawet otrzymać wykorzystane podczas budowy dane projektowe i dokumentację zdjęciową.

3. Zachęcam Gości do poznawania lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

tak

Na przykład poprzez propozycję wycieczki przyrodniczej z kwalifikowanym przewodnikiem, połączonej z kursem ziołoznawstwa.

W jaki sposób?

Po prostu - udając się tam, gdzie nasi zaprzyjaźnieni twórcy oraz krewni na co dzień zajmują się swoją pracą - wyrobem oscypków, pracą na roli, w warszacie stolarskim, w baczówce...

4. Używam pisemnych informacji (np. naklejek, wywieszek) przypominających o proekologicznej polityce miejsca.

tak

Przykłady:

Podczas zameldowania goście otrzymują "ściągakwę" z podstawowymi informacjami i prośbami gospodarzy dotyczącymi racjonalnego gospodarowania zasobami (wodą, energią, zapobiegania wytwarzaniu odpadów), informacje na temat obowiązkowej segregacji odpadów znajdują się w domkach i przy zbiorczym miejscu na śmieci, piktogramy i informacje o przeznaczeniu i rozmieszczeniu zieleni w otoczeniu domków wiszą na drzwiach wejściowych każdego z domków, natomiast piktogramy zwracające uwagę na przebiewające na działce jeże oraz o poszanowaniu zieleni są umieszczone na zewnątrz.

5. Informuję odwiedzających o zasadach zachowania podczas wycieczek przyrodniczych.

tak

Na przykład o zakazie zrywania roślin chronionych, hałasowania, płoszenia lub prób oswojania dzikich zwierząt, śmiecenia, poruszania się poza systemem znakowanych szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.

W jaki sposób?

Goście otrzymują mapę szlaków Tatrzańskiego Parku Narodowego, która zawiera również podstawowe informacje na temat zasad turystyki. Osobiście podczas pierwszego pobytu informujemy naszych gości o zakazie dokarmiania dzikich zwierząt przebywających na posesji i w jej otoczeniu, a także na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego.

6. Edukuję odwiedzających w zakresie zasad zachowania w stosunku do lokalnych mieszkańców.

nie

Na przykład obowiązek przestrzegania ciszy nocnej, odpowiedni ubiór w miejscach sakralnych, zachowania dozwolone i niewskazane – zwłaszcza w miejscach publicznych, fotografowanie jedynie za przyzwoleniem.

7. Oferuję Gościom możliwość uczestniczenia w aktywnościach na rzecz przyrody lub lokalnej społeczności.

tak

Na przykład wspólnego sprzątnięcia okolicy, realizacji projektu podnoszącego jakość życia mieszkańców, akcji wolontariackich.

Przykłady:

Polecamy naszym gościom zajęcia organizowane przez Tatrzański Park Narodowy (np. pólolonie letnie, zajęcia terenowe pod nazwą "Po Szlaki", wizytę w interaktywnej wystawie w Centrum Edukacji Przyrodniczej TPN w Zakopanem czy Muzeum Torfowisk w Chochołowie (Centrum Promocji i Ochrony Torfowisk w Chochołowie). To zaledwie kilka pozycji z bogatej oferty edukacyjnej Zakopanego i Podhala - warto także wykroczyć nieco poza jego granice do skansenu wsi orawskiej w Zubrzycy lub wziąć udział w wyjątkowym zwiedzeniu Zapory Wodnej w Niedzicy wraz z elektrownią wodną i podziemnymi korytarzami.

8. Udostępniam Gościom materiały i narzędzia do poszerzenia świadomości ekologicznej.

nie

Chodzi o treści dotyczące OCHRONY ŚRODOWISKA, a nie treści krajoznawcze. Jeśli Twoja gościnna biblioteczka składa się z przewodników i książek o regionie, ale bez wątku eko, nie spełniasz powyższego kryterium. Jeśli polecasz książki, podaj przykłady konkretnych tytułów. Jeśli są to materiały dostępne online, podaj linki.

Komentarz:

Materiały i narzędzia do poszerzenia świadomości ekologicznej gości przekazuję podczas osobistego kontaktu, rozmów i spotkań towarzyskich. Na temat ochrony środowiska (i nie tylko) rozmawiamy u nas z gośćmi i pokazujemy im a czym to polega na żywych przykładach - otaczającej zieleni, naturalnej retencji wód, rozwiązań technicznych zapewniających bezemisyjność obiektów. Naszym zdaniem "żywy przykład" i sprawdzone doświadczenia są lepsze od najlepszej książki o tematyce ekologicznej, dlatego zamiast książek z wątkiem eko mamy zużyty filtr powietrza z wentylacji w naszym domku, na którym osadziły się pyły zawieszane z niemal dwóch smogowych zakopiańskich zim (lata 2017-2018).

9. Ja i/lub moi pracownicy posiadamy stosowną wiedzę o okolicy obiektu, którą dzielimy się z Gośćmi.

tak

Wiedza ta dotyczy np. informacji krajoznawczych, informacji nt. obszarów i elementów chronionych w okolicy prowadzonej działalności (+20 km) i ich potrzeb ochronnych, informacji nt. zagrożonych gatunków zwierząt, roślin, elementów krajobrazów.

Przykłady informacji przekazywanych Gościom:

Wraz z całą rodziną stworzyliśmy od podstaw te dwa domki oraz ich otoczenie. Zamieszkujemy tę ziemię od pięciu pokoleń, troszczymy się o nią na co dzień i opowiadamy naszą rodzinną historię związaną z tym miejscem wszystkim gościom, którzy lubią i mają czas pogadać.

10. Stale poszerzam swoją wiedzę oraz świadomość ekologiczną.

tak

W jaki sposób?

Z jakich źródeł i materiałów korzystasz? Czy uczestniczysz w szkoleniach i spotkaniach, czytasz artykuły (popularnonaukowe, specjalistyczne) lub obserwujesz ulubione profile/kanały? Pochwal się i poleć to, co uważasz za wartościowe.

Zawodowo zajmuję się ochroną środowiska w Tatrzańskim Parku Narodowym, co jest również moją pasją oraz hobby. Wiedzę czerpię głównie ze źródeł takich jak portale branżowe oraz związane z tematyką ekologiczną. W szkoleniach uczestniczę głównie na potrzeby pracy zawodowej, natomiast prywatnie wolę stosować i testować rozwiązania praktyczne (OZE w budownictwie i w życiu codziennym, poprawianie efektywności energetycznej, zapobieganie powstawaniu odpadów itp.). Ja i moja rodzina staramy się żyć i wychowywać w poszanowaniu natury oraz jej zasobów - mamy sporo osiągnięć w działalności proekologicznej, ale jako osoby skromne nie chcemy się zbytnio chwalić :) Z roku na rok podejmujemy działania związane z ograniczeniem naszego negatywnego wpływu na środowisko - na chwilę obecną zarówno nasz rodzinny dom jak i domki Tatra Green House są obiektami nie powodującymi lokalnych emisji dzięki zastosowaniu fotowoltaiki i pomp ciepła. W życiu codziennym staramy się przemieszczać w pierwszej kolejności pieszo, rowerem, hulajnogą, komunikacją miejską, chociaż nie posiadamy żadnego pojazdu spalinowego w rodzinie (chyba jako pierwsza rodzina w Zakopanem, a może i na Podhalu, poruszamy się zarówno lokalnie jak i na wyjazdy wakacyjne wyłącznie samochodami elektrycznymi). Staramy się dobrze wykorzystywać lokalne zasoby, mamy własną drobną produkcję przetworów owocowo-warzywnych, a w czasie wolnym wybieramy eko-turystykę, ograniczając swój negatywny ślad w naturze.

11. Jeśli oferuję Gościom spacerzy przyrodnicze i podobne zajęcia z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych, trasy przebiegają po wyznaczonych szlakach lub ścieżkach i uwzględniają potrzeby lokalnej fauny i flory.

Jeśli działalność (np. spacer) lub obecność ruchu turystycznego w danym momencie mogłaby przyczynić się do degradacji zasobów przyrodniczych lub zakłócenia równowagi (np. w czasie okresów lęgowych zwierząt), takie aktywności są omijane lub przeprowadza się je w bezpiecznych dla okolicznej przyrody warunkach (np. w innym rejonie).

Komentarz:

nie dotyczy - nie oferuję Gościom spacerów przyrodniczych

Staramy się pokazać naszym gościom nie tylko piękno Tatr z uwagi na ich przeludnienie, ale oferujemy również miejsca mało oczywiste i nieznanne na liście "atrakcji turystycznych" - na przykład torfowiska orawsko-nowotarskie z całym bogactwem i tajemniczością. Ma to na celu odciążenie uwagi od Tatr, w szczególności w okresie lęgu kozic, niedźwiedzi brunatnych czy rykowisk jeleni.

12. Jeśli oferuję Gościom aktywności w obszarach chronionych, wyznaczyłem/am maksymalną liczbę uczestników oraz częstotliwość wizyt - tak, aby nie zaburzać zdolności regeneracyjnych odwiedzanego miejsca.

Komentarz:

nie dotyczy - nie oferuję Gościom takich aktywności

Organizowaniem tego typu aktywności zajmują się nasi przyjaciele - edukatorzy przyrodniczy, którzy korzystają komercyjnie z obszarów chronionych z poszanowaniem obowiązujących zasad. Pod ich opieką w razie potrzeby kierujemy naszych gości.

13. Jeśli proponuję Gościom zbieranie owoców leśnych, grzybów, orzechów, ziół itp., to polecam im robić to w sposób zrównoważony.

tak

Zrównoważone zbieranie oznacza zabranie jedynie części plonów z wybranego punktu i z uwzględnieniem m.in. potrzeb dzikich zwierząt (czyli nie zbieramy wszystkiego do ostatniej jagody, tylko zostawiamy np. 20% plonów).

W jaki sposób przekazujesz Gościom komunikat?

Polecając gościom zbiór grzybów i jagód kierujemy ich na tereny nie objęte formami ochrony przyrody - poza Tatrzańskim Parkiem Narodowym. Udzielamy "instrukcji" podczas rozmowy w cztery oczy, nie podpowiadamy konkretnych miejsc poprzez publikację treści.

14. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania w zakresie edukacji ekologicznej.

tak

Przykłady:

Całym swoim podejściem i osobistą troską o środowisko świadczymy na co dzień, że da się żyć w zgodzie z naturą. Nasi goście mają na przykład okazję zobaczyć jak wygląda ręczne koszenie łąki przy domkach za pomocą tradycyjnej kosy, a następnie suszenie siana i ustawianie go w kopy. Edukujemy na przykładzie, nie w teorii - cała moja rodzina jest zaangażowana w utrzymanie naszego otoczenia w sposób jak najmniej szkodzący przyrodzie. Żyjemy bez pośpiechu, korzystamy w jak największym stopniu z lokalnych zasobów i tą praktyczną wiedzę przekazujemy naszym gościom.

DZIAŁANIA EKOLOGICZNE

Sprawdzamy, co Gospodarz robi, aby dbać o środowisko przyrodnicze i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nie, np. dzięki oszczędzaniu wody, ograniczaniu strat energii grzewczej, zapobieganiu stratom żywności lub wzmocnieniu gospodarki cyrkularnej.

Działania Gospodarza:

132/159

KATEGORIA 1 - dostępność komunikacyjna

1. Oferuję transfer Gości z najbliższego dworca/przystanku.

tak - nie mam możliwości osobistego odbioru Gości, ale zawsze podaje im informacje o miejscowym przewoźniku i zachęcam do dojazdu komunikacją zbiorową

Komentarz:

Najbliższy przystanek komunikacji miejskiej znajduje się w odległości 400 m od naszych domków

2. Oferuję zniżki lub inne profity dla osób dojeżdżających do mojego miejsca środkami komunikacji zbiorowej.

tak

Jeśli nie możesz proponować zniżki, rozważ zachętę w postaci np. powitalnego smoothie, miseczki malin z przydomowego ogródka, słoika domowego dżemu, ekomydełka lub innej rzeczy, którą możesz podzielić się z Gośćmi dojeżdżającymi np. koleją.

Jakie zniżki/profity oferuje Twoje miejsce?

5-10 % za przyjazd do Zakopanego pociągiem i za korzystanie z własnych nóg, rowerów i komunikacji miejskiej do poruszania się po okolicy

Komentarz:

Zniżka odliczana jest od ceny pobytu podczas zakwaterowania gości i można z niej skorzystać jeśli faktycznie goście przyjadą komunikacją zbiorową, a nie jak zadeklarują ten fakt podczas składania rezerwacji.

3. Informuję Gości o możliwościach dojazdu do mojego miejsca środkami komunikacji zbiorowej.

tak

W jaki sposób? Gdzie są udostępnione takie informacje?

W opisie naszej oferty, pod mapą, w sekcji "Jak dojadę"
<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house-.html>

Jaka jest odległość od najbliższego przystanku (pociąg i/lub autobus)? Jak brzmi nazwa przystanku(-ów) i jakie linie tam dojeżdżają?

Najbliższy przystanek znajduje się w odległości 400 metrów od domków, nazwa przystanku "Imperial" (od dawnego hotelu o tej nazwie znajdującego się obok przystanku), dawna nazwa przystanku znana turystom to Bystre II (tak jak nazwa działnicy Zakopanego, w której położony jest przystanek), dojeżdżają tu linie komunikacji miejskiej nr 14 i 18. Z drugiej strony skrzyżowania (o 100 m dalej od domków) znajduje się przystanek Bystre (dawniej Bystre I), do którego kursuje linia miejska nr 11.

Komentarz:

Oprócz autobusów miejskich kursują przez te przystanki również minibusy linii prywatnych w różnych kierunkach, np. do Kuźnic, do Palenicy Białczańskiej (parking na początku szlaku do Morskiego Oka), do stacji narciarskiej Małe Ciche.

4. Informuję Gości o możliwości zwiedzania okolicy z wykorzystaniem lokalnych środków komunikacji zbiorowej (busów, autobusów, pociągów, innych pojazdów).

tak

W jaki sposób? Gdzie są udostępnione takie informacje?

Informujemy naszych gości podczas osobistego kontaktu w dniu zakwaterowania. Podpowiadamy osobiście o możliwości dojazdu liniami miejskimi do szlaków turystycznych oddalonych o kilka kilometrów od naszych domków - są to m. in. szlak na Wielki Kopieniec i w kierunku Doliny Suchej Wody (zaczyna się przy przystanku linii miejskiej nr 11 - Cyrhla), szlak w kierunku Doliny Białego, Doliny Strążyskiej oraz Drogi pod Regłami, który ma początek pod skoczniami na Wielkiej Krokwi, szlaki z dzielnicy Krzeptówki (to z kolei najbardziej wysunięty na zachód przystanek linii miejskiej nr 11) - można stąd pójść do Dol. za Bramką i do Dol. Małej Łąki. Jeśli nasi goście planują dojechać w bardziej oddalone zakątki Tatr to polecamy im dojazd dowolną linią miejską do dworca autobusowego skąd kursują minibusy w rejon Dol. Kościeliskiej, Chochołowskiej czy Morskiego Oka.

Komentarz:

Jako przewodnik tatrzański zawsze w pierwszej kolejności zachęcam gości do zwiedzania tego, co jest dostępne w najbliższej okolicy, pieszo, a następnie podpowiadam dokąd można dojechać komunikacją zbiorową. Dopiero w ostateczności "polecam" używanie własnego samochodu.

5. Polecam Gościom trasy piesze/rowerowe itp. dopasowane do ich potrzeb i oczekiwań.

tak

Przykłady:

Podobnie jak w przypadku wskazówek dotyczących szlaków pieszych, o trasach rowerowych opowiadam gościom osobiście w trakcie ich pobytu u nas i podaję wskazówki dojazdu w postaci pinezek na mapach Google lub udostępniam własne trasy zarejestrowane w aplikacji Strava. Nigdy nie publikuję naszych ulubionych tras rowerowych na stronach internetowych ani na profilu Tatra Green House na Facebooku, ponieważ wolę aby pozostały one mniej znane - bliższe naturze niż masowej turystyce rowerowej.
Przykładowy początek tras rowerowych w naszej okolicy:
<https://maps.app.goo.gl/5QW3JkVzCP9k2CRf8>

Komentarz:

Trasy rowerowe na Podhalu świetnie znamy z rodzinnych i indywidualnych wycieczek, chętnie dzielimy się nimi z gośćmi, którzy chcą skorzystać z możliwości zwiedzania okolicy na rowerach. Znamy trasy o różnym stopniu trudności - zarówno dla rodzin z dziećmi jak i dla bardziej wymagających.

6. Udostępniam materiały do planowania wycieczek pieszych, rowerowych, narciarskich itp.

tak

Przykłady:

Przekazujemy naszym gościom w dniu przyjazdu lub w trakcie pobytu bezpłatną, papierową mapkę ze schematem szlaków turystycznych w Tatrzańskim Parku Narodowym. W razie potrzeby, jako przewodnik tatrzański oraz pracownik Tatrzańskiego Parku Narodowego, pomagamy planować gościom wszelkie aktywności w okolicy - piesze, skiturowe, rowerowe, a nawet konne (z pomocą kolegi prowadzącego stadninę koni "Stajnia na Brzyzku" w pobliskiej wsi Poronin).

Komentarz:

Na życzenie gości przekazujemy bardziej skomplikowane informacje o trasach w postaci wskazówek w aplikacji Mapa Turystyczna lub Strava poprzez udostępnienie zaplanowanej lub zarejestrowanej wcześniej trasy.

7. Wypożyczam Gościom rowery.

nie

Komentarz:

Nie posiadamy rowerów do wypożyczenia, ale można u nas bezpiecznie przechowywać rowery przypięte do stojaków pod dachem przy każdym z domków. Przekazujemy naszym gościom dane kontaktowe oraz lokalizacje wypożyczalni rowerów w postaci ulotek lub elektronicznie przez udostępnienie wybranej lokalizacji na mapach Google. Najbliższa wypożyczalnia rowerów znajduje się w hotelu Nosalowy Dwór w odległości 1 km od domków. Polecamy też zaprzyjaźnioną wypożyczalnię, która dowozi rowery we wskazane miejsca.

8. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania ułatwiające Gościom przemieszczanie się w sposób mniej szkodliwy dla środowiska.

tak

Przykłady:

Na życzenie gości - okazjonalnie - podwozimy w wybrany punkt rozpoczęcia wycieczki jednym z naszych samochodów elektrycznych. W zimie pożyczamy naszym gościom sanki i ślizgi umożliwiające przemieszczanie się z dziećmi po śniegu. O możliwości zwiedzania okolicy bez samochodu decyduje tak naprawdę sama lokalizacja naszych domków, które są położone w odległości kilometra od granic Tatrzańskiego Parku Narodowego - mają tu nieopodal początek szlaki turystyczne m.in. na Nosal, Giewont, Kasprowy Wierch, w kierunku Hali Gąsienicowej, do Doliny Olczyskiej, Dol. Białego oraz Droga pod Regłami. Dlatego też zawsze w pierwszej kolejności zalecamy piesze wycieczki.

Komentarz:

Z najbliższej okolicy naszych domków można rozpocząć wycieczki skiturowe lub na biegówkach - początek tras w dowolnym kierunku znajduje się dosłownie za płotem :)

KATEGORIA 2 – racjonalna gospodarka odpadami

1. SORTOWANIE ODPADÓW

a) prowadzę segregację odpadów z podziałem na minimum następujące kategorie: papier, tworzywa sztuczne i metal, szkło, bio/kompost, zmieszane

nie - nie sortuję śmieci we wszystkich ww. kategoriach

Na jakie kategorie sortujesz odpady w Twoim obiekcie?

Papier, plastik i metal, szkło. Bio odpadki kuchenne muszą być usuwane razem z odpadami zmieszanymi z uwagi na obecność dzikich zwierząt przebywających w okolicy.

Komentarz:

Posiadamy na działce przy domkach kilka miejsc służących jako kompostowniki, ale trafia tam tylko trawa i liście. Nie możemy wyrzucać na działkę bio odpadków kuchennych z uwagi na obecność dzikich zwierząt, aby nie ulegały synantropizacji.

b) pojemniki są oznakowane w sposób zrozumiały (najlepiej z opisem pożądanej zawartości)

tak

Sposób oznakowania:

Zarówno pojemniki w domkach jak i zbiorcze miejsce gromadzenia śmieci jest opisane i oznakowane za pomocą gminnego systemu objaśnień w postaci treści oraz piktogramów. Dodatkowo umieszczamy własne graficzne podpowiedzi dotyczące segregacji śmieci i miejsca przeznaczonego do gromadzenia butelek zwrotnych.

Komentarz:

Przy wjeździe na posesję znajduje się mała wiata z pojemnikami do segregacji, nad którymi umieszczone są zasady recyklingu.

c) pojemniki stoją w miejscach ogólnie dostępnych dla wszystkich Gości

tak

Upewnij się, że Gość, który chce sortować odpady ma ułatwione zadanie i nie musi np. przebiegać z dwoma papierkami do sąsiedniego budynku, zbiegać do piwnicy itp., tylko może to zrobić np. w swoim apartamencie.

d) w pokojach prywatnych (lub przynajmniej w poszczególnych budynkach) również dostępne są pojemniki umożliwiające sortowanie śmieci (nie pojedyncze kosze na odpady zmieszane)

tak

Chodzi o to, by maksymalnie ułatwić Gościom sortowanie. W przypadku dostępności jednego kosza na odpady zmieszane należy uznać, że ten wymóg nie jest spełniony.

Komentarz:

Pojemniki do segregacji znajdują się w obydwu domkach w aneksie kuchennym. W łazience i w WC na piętrze każdego z domków znajdują się jedynie niewielkie kosze na odpady higieniczne.

e) kompostuję odpady organiczne

tak

Komentarz:

Posiadamy na działce przy domkach kilka miejsc służących jako kompostowniki, ale trafia tam tylko trawa i liście. Nie możemy wyrzucać na działkę bio odpadków kuchennych z uwagi na obecność dzikich zwierząt, aby nie ulegały synantropizacji.

f) przeterminowane leki sortuję osobno i informuję o tym Gości

tak

Gdzie Goście mogą wyrzucać takie odpady?

Goście bardzo rzadko pozbywają się u nas przeterminowanych leków i najczęściej oddają je w aptece. Odbieram od gości przeterminowane leki tylko w razie potrzeby. Po zebraniu odpowiedniej ilości odwożę osobiście do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Zakopanem.

g) sortuję osobno elektroodpady, chemię przemysłową i inne niestandardowe odpady i informuję o tym Gości

tak

Gdzie Goście mogą wyrzucać takie odpady?

Tego typu odpady jak zepsuty sprzęt elektroniczny i inne niestandardowe odpady (np. zużyte obuwie) goście zostawiają w zbiorczym miejscu gromadzenia odpadów. W razie potrzeby odwożę osobiście do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Zakopanem, ale są to bardzo sporadyczne przypadki.

h) w każdej łazience dostępny jest kosz na odpady

tak

Posiadanie kosza w każdej łazience jest koniecznością, która minimalizuje ryzyko, że odpady higieniczne wylądują w toalecie, zanieczyszczając środowisko wodne i grożąc awarią sieci kanalizacyjnej.

Komentarz:

Są to niewielkie, zamykane pojemniki na odpady higieniczne, umieszczone w każdej łazience i WC (łącznie 4 sztuki).

i) posiadam stosowne umowy na wywóz śmieci

tak

Podmiot odbierający odpady:

TESKO Tatrzańska Komunalna Grupa Kapitałowa sp. z o.o. - podmiot realizujący usługi wywozu odpadów na rzecz Gminy Zakopane

2. Zasada „REFUSE” (ang.) – „odmawiam, jeśli nie potrzebuję”:

a) Planuję i robię zakupy na podstawie wcześniej sporządzonej listy

nie

Planowanie zakupów pozwala zmniejszyć liczbę zakupów „przypadkowych”, związanych ze spontaniczną decyzją (promocja), niekoniecznie potrzebnych lub możliwych do konsumpcji przed terminem upływu ważności produktu.

Komentarz:

Nie oferujemy wyżywienia gościom. Dajemy bezpłatnie gościom wodę mineralną w szklanych butelkach zwrotnych, które wymieniamy w lokalnej hurtowni spożywczej. Na zakupy produktów lokalnych odsyłamy naszych gości we własnym zakresie do bacówek oraz do zaprzyjaźnionych rolników oferujących własne wyroby mleczarskie oraz nabiał.

3. Zasada „REDUCE” (ang.) – „ograniczam odpady”:

PS Nawet jeśli nie serwujesz swoim Gościom posiłków ani nie zaopatrujesz ich np. w kosmetyki lub inne produkty, które stosunkowo szybko się zużywają (jedzenie, środki czystości, ale też herbata, kawa, przyprawy itp.), odnieś się do swojego podejścia w prywatnym życiu. Wierzmy, że bycie eko to również (a może przede wszystkim) działania w czasie prywatnym, gdy „nikt nie patrzy” i nie kontroluje.

a) **nie używam ani nie udostępniam Gościom niebiodegradowalnych artykułów jednorazowego użytku. Dotyczy to m.in. jednorazowo pakowanych porcji, talerzy, kubków i sztućców, torebek foliowych, grilli jednorazowego użytku, słomek, mieszadełek, folii spożywczej i aluminiowej, zbędnych opakowań na torebkach z herbatą, poszczególnych wykałaczkach itp.**

Jeśli zachodzi konieczność użycia naczyń i sztućców jednorazowego użytku, użyj tych wykonanych z bambusa, masy papierowej lub jadalnych materiałów.

tak - nie używam i nie udostępniam

Komentarz:

Nie używamy w naszej rodzinie ani nie udostępniamy gościom żadnych artykułów jednorazowego użytku poza gąbkami i ściereczkami kuchennymi, które staramy się w miarę możliwości zastępować produktami biodegradowalnymi (np. zmywakami kuchennymi z celulozy lub włókna kokosowego).

b) **kupuję produkty w dużych opakowaniach (mniej odpadów)**

Oczywiście z uwzględnieniem zasad racjonalnej konsumpcji – kupuję tyle, ile jestem w stanie zużyć.

Jak często? Jaki to procent Twoich miesięcznych zakupów?

Przykłady:

Komentarz:

tak

2 %

Papier toaletowy w zbiorczych opakowaniach, gąbki i ściereczki kuchenne pakowane po 10 sztuk.

Staramy się minimalizować zakupy, ograniczamy się do naprawdę niezbędnych produktów, więc nie ma się tak naprawdę czym "wykazać".

c) **kupuję jednorazowo w większych ilościach**

W ten sposób zmniejszasz liczbę przejazdów związanych z transportem. Dla jasności dodamy, że dotyczy to zakupów, które będziesz w stanie wykorzystać.

Komentarz:

tak

Woda mineralna (Krynica) w szklanych butelkach zwrotnych - po osiem transporterów (skrzynek) jednorazowo, makarony, kasze, suszone owoce, mąki.

d) **przy zakupie warzyw i owoców używam własnych opakowań, np. toreb materiałowych lub woreczków siatkowych, zamiast plastikowych jednorazówek**

Komentarz:

tak

Owoce i warzywa w niewielkich ilościach kupujemy bez woreczków jednorazowych (luzem, ewentualnie w woreczkach wykonanych ze starych firanek), warzywa w większych ilościach przywozimy z rodzinnego gospodarstwa co kilka miesięcy i przechowujemy w piwnicy.

e) **zaopatruję się w miejscach, gdzie można kupić produkty na wagę/bez opakowań**

Jaki to procent miesięcznych zakupów?

tak

20 %

Komentarz:

Bardzo trudno zakupić produkty na wagę zupełnie bez opakowań - utrudnieniem jest zabieranie ze sobą osobnych pojemników na każdy produkt na wagę, co dodatkowo frustruje obsługę i klientów w sklepach podczas ważenia (stanowi to dodatkowe "utrudnienie" dla obsługi i wydłuża nieco czas obsługi klienta).

f) wybieram produkty w niezbędnym, oszczędnym opakowaniu

tak

Przykłady takich produktów:

Płyn do prania w postaci koncentratu, płyn do zmywania w dużym opakowaniu, kostki do zmywarki w zbiorczym opakowaniu kartonowym, suche produkty spożywcze (mąki, kasze, makarony, owoce) w pojedynczej torebce bez pudełek, jajka z prywatnego gospodarstwa w wytłaczankach na wymianę.

Komentarz:

Przy niewielkiej ilości zakupów jakie robimy nie ma zbyt wielkiego pola do popisu :)

g) zachęcam Gości do picia wody kranowej

tak

Jeśli woda nie jest przyjemna w smaku, zapewniamy filtry do wody (dzbane, kran). W ten sposób łatwiej nakłonić Gości do częstszego spożywania wody kranowej, dzięki czemu ogranicza się zużycie plastikowych butelek na wodę. Filtry powinny spełniać standardy sanitarne (regularna wymiana/czyszczenie).

Komentarz:

Przy każdym przyjęciu nowych gości informujemy ich, że woda w naszym wodociągu pochodzi z ujęć położonych w Tatrach i nie ma sensu kupować jej w butelkach jednorazowych. Jednak z uwagi na niską mineralizację tatrzańskich wód dodajemy gościom do każdego pobytu bezpłatną wodę mineralną (Krynica) w szklanych butelkach zwrotnych, które wymieniamy w większej ilości (po osiem skrzynek na raz) w lokalnej hurtowni spożywczej.

4. Zasada „REUSE” oraz "RECYCLE" (ang.) – „używam ponownie” i „przetwarzam”

a) używam ponownie (wielokrotnie) przedmioty, które można by uznać za odpady

tak

Na przykład wykorzystanie słoików po zakupionych produktach jako opakowań na żywność.

Przykłady:

Do słoików po produktach spożywczych robimy domowe przetwory częściowo z włączonych owoców i warzyw (maliny, porzeczki, jabłka, śliwy, pietruszka, ogórki), częściowo z owoców i warzyw zakupionych u lokalnych wytwórców (maliny, porzeczki, śliwy, pomidory) oraz z warzyw z rodzinnego gospodarstwa rolnego (ogórki).

Komentarz:

Używamy wielokrotnie małych słoików na dżemy i przeciera, a także butelek na soki, kompoty, nalewki. Większych słoików używamy do kiszenia ogórków, a także do przechowywania krótkoterminowych potraw (rosół, ogórki małosolne).

b) wybieram produkty, których opakowania nadają się do recyklingu

tak

Przykłady:

Staramy się unikać opakowań wykonanych z plastiku, najczęściej używamy produktów w opakowaniach szklanych jeśli są dostępne - np. mleko bocheńskie w szklanej butelce zamiast mleka z Piątnicy, które jest zapakowane w butelkę z HDPE. Wszelkie soki, zakwasy i oleje kupujemy w szklanych opakowaniach.

<p>c) wykorzystuję stare przedmioty niezdadne do pełnienia swojej pierwotnej funkcji</p> <p>Na przykład szczoteczki do zębów do czyszczenia fug w łazienkach, zużyte ręczniki, prześcieradła i pościel z naturalnych materiałów w celach gospodarskich - jako ścierki.</p>	<p>tak</p>
<p>Przykłady:</p>	<p>Stare bawełniane prześcieradła, pieluchy, bieliznę używamy jako ścierki i podkłady robocze, aczkolwiek zapasy starych "szmat" pomału się nam wyczerpują...</p>
<p>d) zamiast wyrzucać, przekazuję nieużywane meble, np. organizacjom charytatywnym, sąsiadom, innym chętnym</p>	<p>tak</p>
<p>Przykłady:</p>	<p>Stare meble z lat 60-tych wymieniane u nas w rodzinnym domu znalazły swoje miejsce w garażu jako regały magazynowe zamiast trafić na wysypisko. Łóżko z materacem w dobrym stanie trafiło do sąsiadów. Ze 100-letniej szafy z litego drewna zrobiliśmy półki na książki w naszych domkach.</p>
<p>e) upcykluję nieużywane przedmioty, np. na meble, elementy wyposażenia, ozdoby ogrodowe, zabawki dla dzieci itp.</p> <p>Upcycling – wykorzystywanie starych materiałów i przedmiotów w taki sposób, aby nadać im nową funkcję i wytworzyć produkty wyższej jakości niż wykorzystywane do ich produkcji materiały/półprodukty, np. stworzenie łóżka z drewnianych palet, lustra ze starej ramy okiennej itp.</p>	<p>tak</p>
<p>Podaj przykłady upcyklingu w Twoim obiekcie:</p>	<p>Z odpadów elementów konstrukcyjnych (budowlanych) wykonaliśmy w naszych domkach lampy wiszące (z resztek boazerii drewnianej), wieszaki na ubrania (z listew i kołków), kinkiety (ze ścinków z obróbki drewnianych schodów), lampy stojące (z legarów konstrukcyjnych), szafki nocne (z elementów konstrukcji ścian szkieletowych), stolik do grilla elektrycznego (z elementów konstrukcji ścian szkieletowych) i wiele innych drobiazgów takich jak podstawki na papier toaletowy (z kantówek), półki na książki (z elementów konstrukcyjnych).</p>
<p>5. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie gospodarowania odpadami</p>	<p>tak</p>
<p>Przykłady:</p>	<p>Wszelkie butelki zwrotne pozostawione przez gości (głównie po piwie) są wyjmowane z pojemników do recyklingu na szkło i wprowadzane ponownie w obieg - wystawiamy je do użycia przez innych gości lub oddajemy do sklepu. Zachęcamy gości do unikania produktów w jednorazowych opakowaniach polecając lokalne produkty (wiejskie sery, jajka, mleko), spożywanie posiłków w lokalach serwujących dania na zastawie stołowej, picia wody z kranu i używania opakowań zwrotnych (piwo, woda mineralna). Propagujemy ideę "Zero Waste" jako zachowania sprzyjającego turystyce na obszarach parków narodowych - używanie trwałych pudełek na kanapki, bidonów, termosów, korzystanie z lokalnych zasobów wody pitnej dostępnych przy szlakach turystycznych.</p>

<p>1. Łazienki są wyposażone w prysznice zamiast wanien.</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba pryszniców w Twoich łazienkach: Liczba wszystkich łazienek: Komentarz:</p>	<p>1 2 Po jednej łazience w każdym z domków</p>
<p>2. Prysznice są wyposażone w regulatory przepływu wody oraz perlatory (nakładki napowietrzające wodę).</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba słuchawek prysznicowych z regulatorem (i perlatozem): Liczba wszystkich słuchawek prysznicowych: Max. przepływ wody na minutę w Twoich perlatorach w słuchawkach prysznicowych: Komentarz:</p>	<p>1 2 6,7 W prysznicach zamontowane są również deszczownice, ale mają one identyczny przepływ maksymalny z uwagi na zainstalowane ograniczniki przepływu dla słuchawki oraz deszczownicy</p>
<p>3. Krany są wyposażone w regulatory przepływu wody oraz perlatory (nakładki napowietrzające wodę).</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba kranów z perlatozem i regulatorem: Liczba wszystkich kranów (łącznie z kuchnią) w Twoim obiekcie: Max. przepływ wody na minutę w Twoich perlatorach w kranach: Komentarz:</p>	<p>3 6 8,6 Najgorszy wynik ma kran w zlewozmywaku kuchennym (8,6 l/min), najlepszy (najmniejszy przepływ) bateria umywalkowa (4,6 l/min).w łazience</p>
<p>4. Toalety są wyposażone w spłuczkę dwudzielną i jednorazowo spłukują max. 3-6 l wody.</p> <p>Jeśli masz kilka toalet o różnych pojemnościach, podaj to w odpowiedzi (np. 3/6 l + 6/9 l).</p>	<p>tak</p>
<p>Pojemność spłuczki w Twojej toalecie:</p>	<p>3/6 l (łącznie 4 spłuczki)</p>
<p>5. Stosuję także inne rozwiązania oszczędzające wodę w toalecie.</p> <p>Na przykład umywalka toaletowa (zainstalowana na spłuczce toaletowej, którą zasila woda zużyta do mycia rąk) lub wykorzystanie tzw. wody szarej lub deszczówki do spłukiwania toalet.</p>	<p>nie</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Domki są wyposażone w równoległą instalację wodną umożliwiającą wykorzystanie wody deszczowej do spłukiwania toalet, jednakże nie była ona dotychczas używana z uwagi na brak odpowiednich możliwości opomiarowania oraz rozliczania z ilości zużytej wody / wytworzonych ścieków przez lokalne przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.</p>
<p>6. Używam zmywarki zamiast ręcznego zmywania naczyń.</p>	<p>tak</p>

Komentarz:

W każdym z domków znajduje się zarówno zmywarka jak i zlewozmywak

7. **Włączam zmywarkę i pralkę jedynie przy pełnym załadowaniu.**

tak

Komentarz:

W prywatnym życiu zawsze włączamy zmywarki przy pełnym załadowaniu, ale zauważyliśmy, że naszym gościom zdarza się nie przestrzegać tej zasady.

8. **Wskazuję Gościom możliwość korzystania z programu eko w zmywarce oraz pralce o sprawdzonych, skutecznych parametrach.**

nie

Jeśli Goście mają zmywarkę, pralkę lub inny sprzęt do swojej dyspozycji.

Komentarz:

Zupełnie o tym zapomnieliśmy, ale postaramy się poprawić :)

9. **Regularnie monitoruję instalację wodną (i ew. przecieki).**

tak

Jak często?

Praktycznie po każdym pobycie gości podczas sprzątania domków zaglądamy do ubikacji czy nie ciekną spłuczki

Komentarz:

Co miesiąc płacąc rachunki za wodę kontrolujemy czy nie ma ponadnormatywnego zużycia

10. **Zastosowałem/am odpowiedni do warunków system zagospodarowania ścieków, który jest na bieżąco monitorowany i konserwowany.**

tak

Rodzaj systemu zagospodarowania ścieków w Twoim miejscu:

Kanalizacja miejska

11. **Zainstalowałem/am osobny wodomierz w punktach zwiększonej konsumpcji wody.**

nie dotyczy

W ten sposób można monitorować zużycie wody w miejscach zwiększonej konsumpcji (np. przy basenie) i zareagować na czas, gdy przekracza założone limity.

12. **Zachęcam Gości do oszczędzania wody.**

tak

W jaki sposób?

Przy zameldowaniu gości w obiekcie podaję im podstawowe zasady pobytu oraz prośby o racjonalne korzystanie z zasobów, w tym z wody - na przykładzie zastosowania w naszych domkach pompy ciepła do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, która podgrzewa pełny zasobnik wody w ciągu 5 godzin - jeśli gościom udało by się zużyć całą jego pojemność np. podczas brania długiego prysznic to ciepła woda będzie dostępna dopiero za kilka godzin.

13. **Świadomie zrezygnowałem/am z basenu i balii.**

tak

Komentarz:

Nie wyposażyliśmy naszych domków w baseny i balie, a zewnętrzne krany (ogrodowe) są uruchamiane przez nas tylko w czasie podlewania roślin (nie dostępne np. do zabawy wodą przez dzieci). Do podlewania roślin używamy w 99% deszczówki.

14. Jeśli jest staw kąpielowy lub basen ekologiczny, spełnia wszystkie normy higieniczne gwarantujące Gościom bezpieczną kąpiel.

nie dotyczy (nie mam stawu kąpielowego ani basenu ekologicznego)

Filtracja powinna opierać się na odpowiednim doborze roślinności, naturalnych filtrów biologicznych i filtrów mechanicznych, zaś raz na sezon (lub w zależności od potrzeb) do wody powinny zostać dodane odpowiednie preparaty biologiczne zapewniające właściwą florę bakteryjną w zbiorniku.

15. Korzystam ze studni głębinowej.

nie

Jeśli woda ze studni jest wykorzystywana do celów spożywczych, powinna być stosownie uzdatniana, a jej jakość jest badana pod kątem przydatności do spożycia minimum raz w roku lub za każdym razem, gdy zauważalne są zmiany jej właściwości (np. kolor, mętność, zapach itd.).

16. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania zasobami wodnymi.

tak

Przykłady:

Posiadamy instalację zbierania wody deszczowej wraz z pompownią wody z opomiarowaniem zużycia. Wody deszczowej używamy do podlewania roślin i do celów gospodarczych (mycie mebli ogrodowych, tarasów), a także do okazjonalnych kąpieli na zewnątrz (latem, przy sianokosach). Cała powierzchnia działki wokół domków jest zagospodarowana w sposób naturalny i wykazuje dużą bio retencję. Nie ma nawierzchni szczelnych, drogi dojazdowe i place postojowe utwardzone są żwirem, a przeważająca część działki stanowi teren zielony.

KATEGORIA 4 – racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą

1. Wykorzystuję odnawialne źródła energii.

tak

Komentarz:

Panele fotowoltaiczne - 2 instalacje dachowe po 3,5 kWp, jedna instalacja pionowa (na płocie) 2 kWp, pompy ciepła, rekuperacja.

a) panele fotowoltaiczne

tak

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii elektrycznej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

71

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

50

Komentarz:

Zakładam, że ilość wyprodukowanej energii z fotowoltaiki pozwala mi na pokrycie 50% zapotrzebowania na energię grzewczą w naszych domkach, ponieważ przeważająca część energii grzewczej jest pozyskiwana z sieci energetycznej w okresie zimowym, kiedy energia słoneczna ma niewielki udział. pozostała część energii grzewczej pochodzi ze źródeł odnawialnych - domki ogrzewane są pompami ciepła, wyposażone w rekuperację (wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła) oraz w odzysk ciepła ze ścieków (rekuperatory ściekowe w kabinach prysznicowych).

b) panele solarne (energia grzewcza)

nie

Komentarz:

Energia grzewcza uzyskiwana jest za pomocą paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła

c) pompa ciepła

tak

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

50

Komentarz:

Zakładam, że ilość wyprodukowanej energii z fotowoltaiki pozwala mi na pokrycie 50% zapotrzebowania na energię grzewczą w naszych domkach, ponieważ przeważająca część energii grzewczej jest pozyskiwana z sieci energetycznej w okresie zimowym, kiedy energia słoneczna ma niewielki udział. Pozostała część energii grzewczej pochodzi ze źródeł odnawialnych - domki ogrzewane są pompami ciepła, wyposażone w rekuperację (wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła) oraz w odzysk ciepła ze ścieków (rekuperatory ściekowe w kabinach prysznicowych).

d) turbina wiatrowa

nie

Komentarz:

Brak odpowiednich warunków wietrznych do efektywnego działania turbiny wiatrowej w naszej lokalizacji

e) kocioł na biomasę

nie

Komentarz:

Brak

e) system pasywnej wentylacji

nie

Komentarz:

Używamy wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła (rekuperacja) - jest to wentylacja aktywna

2. Nie ogrzewam mojego miejsca węglem.

tak - nie ogrzewamy węglem

3. Jeśli ogrzewam moje miejsce drewnem, pochodzi ono z legalnych źródeł.

nie dotyczy

Drewno kupione na opał powinno pochodzić ze sprawdzonych, legalnych źródeł, prowadzących zrównoważoną gospodarkę zasobami leśnymi. Wynoszenie drewna z lasu jest eksploatacją środowiska utrzymującego równowagę biologiczną w Twojej okolicy.

Komentarz:

Brak

4. Woda ogrzewana jest energią z odnawialnych źródeł.

tak, ale nie w 100%

Jaki procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii do grzania wody pochodzi z OZE (odnawialnych źródeł energii)?

80 %

Źródło ogrzewania wody:

Pompy ciepła zintegrowane z zasobnikiem wody

Komentarz:

Zakładam, że pompy ciepła do CWU są w stanie pozyskać 80% energii ze źródeł odnawialnych, przy czym 50% pochodzi z paneli fotowoltaicznych, natomiast 30% pozyskiwane jest z energii ciepłej powietrza.

5. Sauna ogrzewana jest czystą energią odnawialną.

nie dotyczy - nie mam sauny

Co to znaczy: czystą energią? To np. wtedy, gdy sauna jest ogrzewana elektrycznie, a prąd do jej ogrzania masz z fotowoltaiki, a nie od dystrybutora, który wytwarza go, spalając węgiel.

Komentarz:

Brak

6. Jeśli w moim obiekcie jest basen lub balia, to są one ogrzewane czystą energią odnawialną.

nie dotyczy - nie mam basenu ani balii

Komentarz:

Brak

7. Zastąpiłem/am świetlówki i tradycyjne żarówki żarowe żarówkami LED.

tak

Jaki to procent oświetlenia na terenie całego miejsca?

100 %

Komentarz:

Wszystkie źródła światła w naszych obiektach to LED

8. Zainstalowałem/am oświetlenie z czujnikiem ruchu.

tak

Gdzie?

PrzedSIONKI, klatki schodowe, przed wejściami do domków, w wiacie na śmieci

Komentarz:

Dodatkowo oświetlenie zewnętrzne sterowane jest czujnikami zmierzchowymi

9. Zewnętrzne oświetlenie zostało zredukowane do niezbędnego (oraz wyposażone w czujniki ruchu).

tak

Redukcja oświetlenia do niezbędnego oznacza m.in., że pomaga ono dotrzeć bezpiecznie z punktu A do punktu B. Idealnie, jeśli będzie ono działać w oparciu o czujnik ruchu i dzięki energii odnawialnej. Biorąc pod uwagę cel certyfikacji, oświetlenie dekoracyjne nie jest oświetleniem niezbędnym.

Komentarz:

Oświetlenie zewnętrzne działa automatycznie - uruchamia się dopiero po zapadnięciu zmroku i jest zasilane w jednym z budynków za pomocą akumulatorowego magazynu energii ładowanego panelami fotowoltaicznymi. Oświetlenie przy miejscach postojowych o dojazdach do budynków również załącza się po zmroku i zostało ograniczone wyłącznie do niezbędnych punktów - większość działki i otoczenia domków nie jest oświetlona, co pozwoliło uzyskać ciemne strefy pozwalające na obserwowanie nocnego nieba.

10. Nie zostawiam urządzeń w trybie czuwania (ang. stand-by).

tak - na ogół nie zostawiam

Komentarz:

W jednym z domków zastosowano "hotelowy" system wyłączania źródeł zasilania po opuszczeniu obiektu przez gości (zasilanie załączane kluczem po wejściu do budynku).

11. Jeśli używam baterii, to są to akumulatory, które można naładować i użyć ponownie.

tak

Komentarz:

Wszelkie urządzenia przenośne i sprzęt techniczny zasilany jest u nas akumulatorami, poza pilotami do urządzeń RTV oraz AGD (klimatyzacja), które wymagają zastosowania zwykłych baterii do poprawnej pracy.

12. Regularnie monitoruję i analizuję zużycie energii.

tak

Przeprowadzany jest przynajmniej coroczny przegląd urządzeń i instalacji.

Jak często?

Raz na kilka miesięcy, a w okresie zimowym kilka razy w miesiącu.

Komentarz:

Używamy fotowoltaiki i inteligentnych liczników energii, a także systemu e-licznik pozwalającego na dokładną analizę produkcji i zużycia energii.

13. Regularnie sprawdzam urządzenia i instalacje elektryczne, grzewcze i wentylacyjne.

tak

Przeprowadzany jest przynajmniej coroczny przegląd urządzeń i instalacji.

Jak często?

Instalacje elektryczne co pięć lat, pompy ciepła co rok lub dwa lata.

Komentarz:

Jako gospodarz na bieżąco kontroluję stan wszystkich instalacji i przeprowadzam samodzielnie bieżące naprawy oraz konserwacje

14. Reguluję optymalne zużycie energii np. z wykorzystaniem urządzeń typu SMART (umożliwiające np. ustawienie maksymalnej wysokości temperatury w każdym pomieszczeniu).

tak

Stosowane rozwiązania:

Pompy ciepła wykorzystywane do ogrzewania naszych obiektów wyposażone są w sterowanie za pomocą aplikacji dającej możliwości ustawienia różnych scenariuszy sterowania ogrzewaniem, a także ustawienia zadanych temperatur.

15. Klasa energetyczna Twoich urządzeń (ze starym oznakowaniem)

Nowe oznakowanie klas energetycznych wprowadzono od III 2021 r.

lodówka: A++
pralka: A++
piekarnik: nie używam
telewizor: A+
zmywarka: A++
kuchenka (indukcyjna lub elektryczna): A+
inne urządzenia: nie używam

16. Klasa energetyczna Twoich urządzeń (z nowym oznakowaniem):

lodówka: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
pralka: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
piekarnik: nie używam
telewizor: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
zmywarka: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
kuchenka (indukcyjna lub elektryczna): mam, ale ze starą etykietą energetyczną
inne urządzenia: nie używam

17. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania energią elektryczną i grzewczą – np. solarne dachówki, maty na podczerwień, perowskity itp.

tak

Przykłady:

Stosujemy odzyskiwanie energii cieplnej z powietrza wentylacyjnego i ze ścieków za pomocą rekuperatorów. Dla powietrza są to centrale wentylacyjne z wymiennikami przeciwprądowymi, natomiast dla ścieków są to rekuperatory przepływowe zainstalowane pod brodzikami w kabinach prysznicowych, które ciepłem odpływającego ścieku podgrzewają zimną wodę z sieci wodociągowej, która dopływa bezpośrednio do baterii prysznicowej (jest podgrzana o ponad 10 stopni Celsjusza). Dzięki zastosowaniu rekuperatorów ściekowych redukuje się zużycie ciepłej wody z zasobnika. W jednym z domków wykorzystujemy akumulatorowy magazyn energii, który ładowany jest za pomocą paneli fotowoltaicznych i służy do zasilania oświetlenia oraz automatyki budynkowej i systemu alarmowo-dostępowego.

Komentarz:

Planujemy dalszy rozwój w oparciu o wodorowy magazyn energii

KATEGORIA 5 – racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości

1. Oferuję Gościom kosmetyki, w których znajduje się:

e) nie – oferuję Gościom zwykłe kosmetyki

Komentarz:

Goście mają do dyspozycji mydło w płynie przy każdej umywalce oraz płyn do mycia naczyń. Dozowniki napełniamy z dużego opakowania zbiorczego. Nie oferujemy gościom kosmetyków w jednorazowych saszetkach ani w niewielkich opakowaniach jednorazowego użytku.

2. Kosmetyki dla Gości są dostępne w dużych opakowaniach, najlepiej wielokrotnego użytku (np. w dozownikach).

tak

Staraj się nie proponować Gościom kosmetyków w mini-opakowaniach – to dodatkowa produkcja odpadów. Wyjątkiem mogą być naturalne, małe mydełka bez opakowań (lub duże mydło pokrojone na małe części). Pozostałe resztki mogą być wykorzystywane w Twoim miejscu np. do prac gospodarskich.

Przykłady produktów w dużych opakowaniach (konkretnie):

Płyn do mycia naczyń Ludwik w 5-cio litrowym opakowaniu - napełniamy nim dozownik przy zlewozmywaku. Dozowniki przy umywalkach napełniamy zwykłym mydłem w płynie również z pojemnika o objętości 5 litrów.

3. Ograniczam środki chemiczne do minimum, zastępując je tzw. „alternatywnymi środkami czystości” – bezpiecznymi dla zdrowia i środowiska.

tak

Dotyczy to nie tylko kosmetyków czy podstawowych środków czystości, ale także takich produktów jak tabletki do zmywarki czy proszek do prania. Wyjątek stanowią sytuacje, gdy użycie chloru lub innych środków do dezynfekcji jest wymogiem sanitarnym.

Przykłady:

Używamy octu winnego lub spirytusowego do utrzymania czystości.

4. W miarę możliwości robię zakupy w miejscach, gdzie można nabyć produkt na wagę, skorzystać z własnego opakowania (ponownego użytku) lub kupić produkt w oszczędnym opakowaniu.

tak

Dotyczy to zarówno kosmetyków, jak i środków czystości.

Przykłady:

Zakupy środków czystości robimy w lokalnej hurtowni, w większych opakowaniach, a także w drogeriach ekologicznych jeśli dany produkt nie jest dostępny na miejscu.

5. Nie używam toalet chemicznych – co najwyżej toalety kompostowe.

nie dotyczy (mam toaletę spłukiwaną wodą)

Jeśli miejsce nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej (np. domki w koronach drzew), stosuje się toalety kompostowe.

6. Używam ekologicznego papieru toaletowego – z makulatury, niebarwionego i niechlorowanego.

nie

Komentarz:

Taki papier póki co nie jest dostępny w lokalnej hurtowni, a jego zakup w drogerii wysyłkowej wiąże się z koniecznością transportu dużego opakowania przez firmę kurierską. Wolimy jednak nie pogarszać śladu węglowego przy zakupie papieru i pojechać po niego do lokalnej hurtowni naszym samochodem elektrycznym :)

7. Używam ręczników materiałowych zamiast jednorazowych ręczników papierowych.

tak

Komentarz:

W kuchni dostępne są bawełniane ściereczki, które pierzemy. Nie udostępniamy gościom jednorazowych ręczników papierowych

8. **Używam przede wszystkim takich narzędzi do utrzymania czystości, które mogą być długo eksploatowane lub są wykonane z materiałów nadających się do recyklingu/są biodegradowalne.**

nie

Na przykład myjek konopnych lub gąbek z celulozy zamiast standardowych gąbek do mycia naczyń.

Komentarz:

Planujemy zmienić zwykłe kuchenne gąbki i ściereczki na biodegradowalne wykonane z celulozy, włókna kokosowego i bawełny. Musimy znaleźć jednak odpowiednie produkty, żeby mieć pewność o ich zminimalizowanym negatywnym wpływie na środowisko.

9. **Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie chemii i środków czystości.**

tak

Przykłady:

Do utrzymania czystości mebli ogrodowych oraz prac porządkowych na zewnątrz używamy wyłącznie czystej wody deszczowej i myjki ciśnieniowej, bez jakiegokolwiek chemii. Zatkane odpływy w brodzikach i umywalkach czyszcimy tylko ręcznie - nie używamy środków typu "kret".

KATEGORIA 6 - przyjazne środowisku budownictwo

1. **W miarę możliwości wykorzystałem/am istniejące już zabudowania i je ewentualnie zmodernizowałem/am, z zachowaniem zasad polityki prośrodowiskowej - zamiast budowania kolejnego, całkowicie nowego budynku.**

tak

Wyjątkiem może być sytuacja, gdy nowy budynek jest budynkiem niskoenergetycznym, pasywnym, zeroenergetycznym lub plusenergetycznym (tzw. heliotropem).

Komentarz:

Podczas budowy domku "Tatra Green House 1", który jest obiektem energooszczędnym, wykorzystano istniejące fundamenty, dostosowując je do aktualnego projektu zamiast wyburzać. "Domki Tatra Green House są pierwszymi na Podhalu obiektami energooszczędnymi, które łączą lokalne walory architektoniczne z ich funkcjami pozwalającymi skutecznie chronić środowisko i zapobiegać zmianom klimatu."

2. **Projekt mojego budynku harmonijnie wpisuje się w krajobraz.**

tak

Budynek proekologiczny szanuje miejscową przestrzeń, umiejętnie się w nią wpisując, zamiast przytłaczać i dominować wyglądem, który zaburza krajobraz i narusza spójność tradycyjnej lokalnej architektury. Stosowane są kolory i materiały dopasowane do otoczenia (również w przypadku oznakowania, np. szyldu). Dobrze widziana jest zgodność lub przynajmniej nawiązanie do regionalnej specyfiki architektonicznej (np. architektura sudecka, mazurska).

Innymi słowy - jeśli Twoje miejsce stoi w lesie/na polanie/na tle gór itp., i odcina się na tle krajobrazu np. jaskrawą fasadą, jest ogrodzone parawanem betonowego płotu lub otacza go tujowy szpaler - to nie spełnia tego kryterium. Pożądanym wzorem może być np. architektura skandynawska, domy z fasadą z opalanego drewna - będące jedynie elementem krajobrazu, a nie jego pierwszym i głównym planem.

Komentarz:

Architektura domków Tatra Green House posiada wiele cech lokalnego podhalańskiego budownictwa - spadziste dachy z okapami, drewniane zdobienia szczytów, drewnianą stolarkę i obróbki stolarskie oraz elementy elewacji, zdobione elementy konstrukcyjne (belki podtrzymujące okapy - tzw. rysie). Domki są zgrabnie wkomponowane w otoczenie, nie dominują na działce i nie wystają ponad linię drzew. Dominującymi kolorami są brąz (elementy drewniane, podmurówki kamienne), biel (fragmenty elewacji na wysokości parteru) i czerń (pokrycia dachowe, obróbki blacharskie, rynny).

3. Wykorzystałem/am materiały budowlane przyjazne środowisku (drewno, glina, kamień itp.).

tak

Preferowane są materiały naturalnego pochodzenia, przyjazne dla środowiska, lokalne, nadające się do recyklingu – szczególnie w przypadku nowo budowanych miejsc.

Wykorzystane materiały:

Elementy konstrukcyjne domków wykonane są z drewna - konstrukcja szkieletowa. Podmurówki obłożone kamieniem naturalnym. Izolacja termiczna częściowo z wełny skalnej, ale w przeważającej części z szarego styropianu z uwagi na zastosowaną technologię konstrukcji ścian, stropów i stropodachów. Fundamenty wykonane są z betonu. Tarasy, schody, podesty i inne elementy konstrukcyjne drewno świerkowe oraz modrzewiowe. Pokrycie dachów stanowi blachodachówka z posypką mineralną.

4. Wykorzystałem/am materiały budowlane pozyskane lokalnie, z odzysku lub/i ze zrównoważonych źródeł.

tak

Wykorzystane materiały:

Drewno do budowy pierwszego z domków pozyskano z okolicznych lasów, natomiast drugi domek został wybudowany z certyfikowanego drewna pochodzącego z Polski oraz spoza jej granic.

5. Unikałem/am stosowania sztucznych materiałów, jeśli nie było to niezbędne.

tak

Na przykład sidingu z PVC.

6. Mój budynek posiada stosowne świadectwo energetyczne potwierdzające mniejsze zapotrzebowanie na energię grzewczą:

tak – jest energooszczędny

Budynki plusenergetyczne (heliotropy) - obiekty mieszkalne, które nie tylko są samowystarczalne, ale produkują dodatkowo nadwyżkę energii elektrycznej.

Budynek zeroenergetyczny charakteryzuje przede wszystkim zerowa lub bardzo niska ilość potrzebnej energii, która pozyskiwana jest z w bardzo wysokim stopniu z OZE (odnawialnych źródeł energii).

Roczne zapotrzebowanie budynku pasywnego na energię grzewczą nie przekracza 15 kWh/m².

Roczne zapotrzebowanie budynku niskoenergetycznego na energię grzewczą nie przekracza 30 kWh/m².

Roczne zapotrzebowanie budynku energooszczędnego na energię grzewczą nie przekracza 60 kWh/m².

Porównanie do standardowego, jednorodzinne budynku mieszkalnego - 120 kWh/(m²/rok).

Zapotrzebowanie na energię – kWh (m²/rok):

30

Komentarz:

Budynki nie posiadają oficjalnych certyfikatów, ale znamy ich zapotrzebowanie na energię grzewczą.

<p>7. Zastosowałem/am wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła zamiast grawitacyjnej.</p>	<p>tak</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>W obydwu domkach zastosowano wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła o sprawności około 90%, a także uzdatnianie powietrza wentylacyjnego za pomocą filtrów mikropyłkowych i węgla aktywnego.</p>
<p>8. Zastosowałem/am różne metody ocieplenia poprawiające właściwości termoizolacyjne budynku.</p>	<p>tak</p>
<p>Zastosowane rozwiązania:</p>	<p>Konstrukcja szkieletowa, prefabrykowana na stolarni, z wbudowanym fabrycznie (sprężonym) styropianem. Dodatkowe docieplenia z wełny mineralnej. Elewacje pokryte tynkami akrylowymi dodatkowo docieplone styropianem. Łączna grubość izolacji ścian i stropodachów oraz podłogi na gruncie to minimum 30 cm.</p>
<p>9. Projekt okien pozwala oszczędzać energię elektryczną niezbędną do oświetlenia pomieszczeń.</p> <p>Czyli okna są zaprojektowane tak, by w pomieszczeniach było maksymalnie widno przez jak najdłuższą część dnia.</p>	<p>tak</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Zastosowano okna balkonowe / tarasowe o dużych rozmiarach oraz okna dachowe doświetlające poddasze o każdej porze dnia.</p>
<p>10. Przynajmniej 75% okien jest wydajnych energetycznie i spełnia aktualne wymogi w zakresie wydajności energetycznej.</p>	<p>tak</p>
<p>Jaki procent Twoich okien stanowią okna wydajne energetycznie?</p> <p>Współczynnik przenikania ciepła dla Twoich okien (Uw):</p> <p>Komentarz:</p>	<p>100 %</p> <p>0,9</p> <p>Stolarka drewniana, trójszybowa, wykonana w lokalnej stolarni.</p>
<p>11. Zastosowałem/am naturalne metody regulacji temperatury i nie mam klimatyzacji.</p> <p>Na przykład gruntowy wymiennik ciepła, rolety, projekt budynku wspierający naturalną regulację termiczną.</p>	<p>tak – mam klimatyzację, ale zasilaną energią odnawialną (np. prądem z fotowoltaiki)</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Klimatyzacja zasilana częściowo fotowoltaiką i częściowo energią z sieci krajowej (w zależności od aktualnych warunków nasłonecznienia). Klimatyzacja stanowi jednocześnie źródło ogrzewania domków.</p>
<p>12. Moje miejsce ma zielony dach.</p> <p>Zielony dach zwiększa izolację termiczną oraz powierzchnię biologicznie czynną, wspierając korzystne procesy przyrodnicze w otoczeniu.</p>	<p>nie</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Zielone dachy nie są dopuszczone w planie miejscowym dla mojej okolicy.</p>

<p>13. Użyłem/am ekologicznych farb, podkładów, masy szpachlowej i innych materiałów budowlanych o niskiej zawartości lotnych związków organicznych.</p>	nie
<p>Komentarz:</p>	<p>Użyto materiałów budowlanych renomowanych producentów i wysokiej jakości jednak nie kontrolowano ich składu w trakcie budowy.</p>
<p>14. Zastosowałem/am rozwiązania do utwardzenia powierzchni inne niż asfalt i tradycyjna kostka brukowa.</p> <p>Wskazane jest, aby jak największa powierzchnia terenu mogła swobodnie przepuszczać wodę opadową do gruntu i jednocześnie ułatwiać jej odparowanie, umożliwiając zachowanie naturalnych właściwości podłoża. Jeśli utwardzenia wymagają wybrane fragmenty terenu (np. podjazd), stosowany jest np. tłuczeń lub ekologiczna kostka brukowa.</p>	tak
<p>Zastosowane rozwiązania:</p>	<p>Do zwiększenia nośności dojazdów i miejsc zastosowano przepuszczalną geowłókninę, tłuczeń oraz żwir granitowo-piaskowcowy. Na działce nie ma żadnych powierzchni szczelnych poza dachami budynków.</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Powierzchnia zabudowy działki to zaledwie 3,5 %. Resztę stanowi teren zielony (łąka, sad, drzewa, krzewy) oraz droga dojazdowa i miejsca postojowe utwardzone żwirem.</p>
<p>15. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie budownictwa.</p>	nie

KATEGORIA 7 – wyposażenie

<p>1. Charakter wnętrza nawiązuje do specyfiki kulturowej lub geograficznej regionu, w którym miejsce jest zlokalizowane.</p>	tak
<p>Przykłady:</p>	<p>Wykorzystano podhalańskie wzory zdobnicze oraz wykończeniowe - drewniane okładziny ścian i stropów, zdobienia mebli motywami górskimi, wykorzystanie wzorów zdobniczych w elementach użytkowych (okładziny filcowe włączników oświetlenia), zdobienia szyb balkonowych.</p>
<p>2. Elementy wyposażenia wnętrza pochodzą głównie z drugiej ręki lub z materiałów z odzysku albo powstały w procesie upcyclingu.</p> <p>Upcycling – wykorzystywanie starych materiałów i przedmiotów w taki sposób, aby nadać im nową funkcję i wytworzyć produkty wyższej jakości niż wykorzystywane do ich produkcji materiały/półprodukty.</p>	tak
<p>Jaki to procent całego wyposażenia?</p>	20 %

Przykłady:

Większość opraw oświetleniowych wiszących, lampy stojące, kinkiety, stoliki nocne i stoliki kawowe oraz półki na książki, karnisze, wiszące kwietniki, stojaki na papier toaletowy i niektóre mniejsze elementy ozdobne zostały wykonane z resztek drewna budowlanego (z konstrukcji szkieletowej ścian, ze stopni schodów, ze ścinków drewnianych okładzin ścian), a także z drewna przeznaczonego pierwotnie na opał (ścinki z pielęgnacji drzew, przycinania gałęzi itp.).

Komentarz:

Drewniane elementy wyposażenia (poza typowymi meblami) wykonaliliśmy własnoręcznie w trakcie budowy domków.

3. Wyposażenie wnętrz zostało dobrane harmonijnie (nawet jeśli pochodzi z odzysku) i przedstawia spójny styl; jego elementy są w większości wykonane z naturalnych materiałów; nie dominują w nim plastikowe elementy wyposażenia wnętrz pochodzące z produkcji masowej.

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

100 %

Przykłady:

Dominuje w domkach wyposażenie wykonane z litego drewna - łóżka, krzesła, stoły, szafki nocne, komody, stoliki kawowe, półki, oprawy oświetleniowe, wieszaki, szafy we wnękach wraz z półkami i drzwiczkami. Tylko niektóre meble takie jak sofa, stół, krzesła czy fotele pochodzą z masowej produkcji, ale posiadają stonowane kolory - głównie odcienie szarości. Całość komponuje się w spójny styl ze znikomą ilością elementów wykonanych z plastiku (ociekacz do obuwia, ociekacz do naczyń, dozownik mydła).

4. Wybrane elementy wyposażenia pochodzą od lokalnych wytwórców (np. ręcznie tkany chodnik, obraz, rzeźba, haftowany obrus, ceramiczny wazon, stolik itp.).

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

50 %

Przykłady:

Ozdobione podhalańskimi wzorami komody i wnęki szaf pochodzą z lokalnych stolarni, łóżka z litego drewna pochodzą od małego polskiego producenta i częściowo od lokalnego stolarza (wysuwane dostawki). Półki, lampy i inne mniejsze elementy wyposażenia zostały wykonane własnoręcznie z resztek drewna budowlanego. Stoliki kawowe oraz stoliki nocne zostały wykonane własnoręcznie z odpadów drewna przeznaczonych pierwotnie na opał.

Komentarz:

Meble takie jak sofa, stół, krzesła czy fotele pochodzą z masowej produkcji, ponieważ dla uzyskania odpowiedniej kompozycji wyposażenia wnętrz nie było możliwe zakupienie ich u miejscowych rzemieślników.

5. Wybrane elementy wyposażenia zrobiłem sam/a.

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

20 %

Przykłady:

Większość opraw oświetleniowych wiszących, lampy stojące, kinkiety, stoliki nocne i stoliki kawowe oraz półki na książki, karnisze, wiszące kwietniki, stojaki na papier toaletowy i niektóre mniejsze elementy ozdobne zostały wykonane z resztek drewna budowlanego (z konstrukcji szkieletowej ścian, ze stopni schodów, ze ścinków drewnianych okładzin ścian), a także z drewna przeznaczonego pierwotnie na opał (ścinki z pielęgnacji drzew, przycinania gałęzi itp.).

Komentarz:

Wyposażenie powstało przy użyciu własnych rąk, narzędzi oraz technik obróbki, z użyciem resztek materiałów nie wykorzystanych w trakcie budowy.

<p>6. Nie eksponuję na terenie mojego miejsca: trofeów myśliwskich, skór i futer wieszanych na ścianach, służących jako dywaniki, maty na krzesła itp.</p>	<p>nie - eksponuję</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Mamy miejscowo pozyskane skóry owcze używane jako dywaniki w sypialniach.</p>
<p>7. Udostępniam torby materiałowe lub kosze na zakupy dla Gości.</p> <p>Goście są zachęceni do korzystania z toreb np. przy planowanych zakupach lub wycieczkach, dzięki czemu mogą uniknąć plastikowych jednorazówek. Idealnie, jeśli liczba dostępnych toreb odpowiada maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek. Minimalna liczba to przynajmniej jedna torba na pokój apartament/jednostkę sypialną.</p>	<p>nie</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Początkowo na wyposażeniu każdego z domków były torby materiałowe (lniane i bawełniane), ale zrezygnowaliśmy z tego typu udogodnień ponieważ goście rzadko pamiętali aby z nich korzystać albo zabierali ze sobą "na pamiątkę" lub przypadkowo z własnymi rzeczami przy wyjeździe.</p>
<p>8. Udostępniam pojemniki na żywność wielokrotnego użytku do dyspozycji Gości.</p> <p>Goście są zachęceni do zabierania pojemników na wycieczki, aby mogli do nich chować np. niedojedzony posiłek, kupione po drodze czereśnie lub skórki po zjedzonych bananach. To działanie to nie tylko redukcja potencjalnych odpadów, ale również element edukacji ekologicznej Gości. Liczba dostępnych pojemników powinna odpowiadać maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek.</p>	<p>nie</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Udostępniamy jedynie pojemniki na żywność sypką - cukier, sól, przyprawy, kawa, herbata. Goście korzystają z własnych pojemników na żywność (tzw "wycieczkowych").</p>
<p>9. Udostępniam butelki na wodę wielokrotnego użytku do dyspozycji Gości.</p> <p>Goście są zachęceni do zabierania butelek z kranówką na wycieczki, aby nie musieli kupować wody w plastikowych butelkach. Liczba dostępnych butelek powinna odpowiadać maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek.</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba dostępnych butelek/max. liczba osób: Gdzie są one dostępne? Komentarz:</p>	<p>10/7 (w pierwszym domku) i 8/7 (w drugim domku) W aneksie kuchennym Są to szklane butelki zwrotne z wodą mineralną Kryniczanka, które dostarczamy gościom na każdy pobyt. Butelki posiadają kapsle metalowe typu twist-off i mogą być napełniane wodą z kranu, ze źródła, czy z publicznych źródeł wody pitnej dostępnych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Butelki po wypiciu wody (i ponownym użyciu) wymieniamy w lokalnej hurtowni na pełne. Jedynymi powstającymi odpadami są kapsle metalowe, które trafiają do recyklingu.</p>
<p>10. Udostępniam Gościom kosz piknikowy z naczyniami i sztucami wielorazowego użytku.</p> <p>To bardzo atrakcyjny „umilacz” pobytu dla Gości, którzy w ten sposób nie będą mieli pokusy, żeby kupić zestaw jednorazowych plastików na plenerowy wypad.</p>	<p>nie</p>

Komentarz:

Goście urządzają sobie pikniki bezpośrednio przy naszych domkach, na tarasie lub na kwietnej łące, używając do tego dostępnej w domkach zastawy stołowej oraz naczyń i sztućców.

11. Udostępniam Gościom przyjazne środowisku środki czystości (np. płyn do naczyń, tabletki do zmywarki, proszek do prania).

tak

Dzięki temu istnieje większa pewność, że na terenie miejsca będzie się używać środków neutralnych dla środowiska.

Jakie środki eko udostępniasz?

Ekologiczne, biodegradowalne tabletki do zmywarki oraz płyn ekologiczny do mycia naczyń marki Ludwik.

Gdzie są one dostępne?

W aneksie kuchennym - tabletki do zmywarki w koszyczku w szafce pod zlewozmywakiem, a płyn do mycia naczyń w dozowniku na zlewozmywaku.

Komentarz:

Nie używamy do zmywarki żadnych soli oraz środków nabtyszczających z uwagi na niewielką mineralizację (twardość) wody wodociągowej, która ułatwia sama w sobie zmywanie naczyń.

12. Zbędne elementy wyposażenia przekazuję tam, gdzie mogą być przydatne.

tak

Chodzi o to, by nie wyrzucać wciąż dobrych sprzętów (lub ich części) i starać się utrzymać je jak najdłużej w obiegu, zamiast zasilać wysypiska śmieci.

Podaj przykłady takich działań i napisz, gdzie oddajesz zbędne przedmioty/części:

Jak do tej pory nie wymienialiśmy żadnych elementów wyposażenia, a uszkodzone staramy się naprawiać własnoręcznie lub z pomocą lokalnych serwisów RTV i AGD lub korzystamy z napraw gwarancyjnych i pogwarancyjnych. Uszkodzone meble domowe sklejamy i skręcamy (na szczęście są w większości z litego drewna i da się je naprawić), meble ogrodowe odświeżamy co jakiś czas myjąc deszczówką pod ciśnieniem, a także wykonujemy niemal wszystkie drobne domowe naprawy. Do kosza trafiają tak naprawdę tylko potłuczone talerze, szklanki.... No cóż, czasem gościom coś się przydarzy :)

Komentarz:

Zużyte żarówki trafiają oczywiście do lokalnego PSZOK-u

13. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie wyposażenia mojego miejsca.

tak

Przykłady:

Z pomocą naszych dzieci wykonujemy drobne naturalne zabawki ogrodowe umilające czas naszym małym gościom - np. gra w kółko i krzyżyk zrobiona z pomalowanych kamieni (w pszczoły i biedronki) oraz z kawałka drewna. Z szyszek i z kawałków drewna zrobiliśmy własne obrazy na ozdoby ścian sypialni w jednym z domków, a ozdoby świąteczne tworzymy z porośniętych mchem gałęzi, z szyszek, orzechów i czego tam jeszcze można :)

KATEGORIA 8 – działania organizacyjno-promocyjne

1. Stawiam na promocję online (strona www, portale społecznościowe itp.).

tak

Komentarz:

Nie mamy własnych ulotek reklamowych ani wizytówek.

2. **Prowadzę dokumentację miejsca głównie w formie elektronicznej (unikam dużej ilości wydruków).** tak

3. **Jeśli coś drukuję, to używam papieru recyklingowego.** tak

Na przykład dokumentacja biurowa, menu, regulamin, wizytówki.

Przykłady:

Formularze przyjęcia gości drukujemy na brązowym papierze pochodzącym z recyklingu. Księgowość prowadzimy w 90% elektronicznie.

4. **Jeśli coś drukuję, to stosuję bardziej przyjazne środowisku metody druku.** tak

Na przykład wydruk dwustronny, zmiana nasycenia koloru czarnego ze 100% na 80%.

Komentarz:

Drukujemy tylko niektóre faktury, a jeśli już musimy coś wydrukować to "upychamy" po kilka stron na jednym arkuszu, oczywiście drukując dwustronnie :)

5. **Prezentuję rzetelne i aktualne informacje o mojej działalności i ekostaraniami.** tak

Aktualizuj na bieżąco informacje o miejscu na stronie internetowej oraz w używanych mediach, unikaj też zw. greenwashingu – przedstawiaj wyłącznie faktycznie działania i ich skalę. Używaj terminów związanych z działaniami na rzecz ochrony środowiska konsekwentnie i ze zrozumieniem (np. odróżniaj certyfikowane produkty ekologiczne od produktów naturalnych, wyprodukowanych bez chemii, ale nie posiadających ekocertyfikacji).

Unikaj również używania niejasnych określeń – jeśli coś jest „ekologiczne”, wyjaśnij, w jaki sposób dany produkt lub działanie poprawia stan środowiska lub zmniejsza nań negatywny wpływ.

Przykłady komunikatów (linki):

<https://www.facebook.com/tatragreen/>

Komentarz:

Nasze działania opisujemy baaardzo "od czasu do czasu" na facebook'u, bo nie lubimy się chwalić w mediach społecznościowych i na stronie www - wolimy podzielić się naszymi staraniami bezpośrednio z gośćmi.

6. **Udostępniam regulamin użytkownika miejsca, który uwzględnia zasady proekologiczne i kulturowe oraz konsekwentnie egzekwuję te zasady.** tak

Link do regulaminu:

<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house-.html#product-rules-section>

7. Stosuję uczciwe działania promocyjne w zakresie ochrony środowiska – np. używam zdjęć prezentujących moją ofertę.

tak

Grafiki i zdjęcia użyte do promocji powinny przedstawiać rzeczywiste elementy obiecywane w ofercie, a wszystkie deklaracje zgodności ze zrównoważonym rozwojem są dokonywane na podstawie czynów dokonanych, nie zaś dopiero planowanych. Wklej link do przykładowego komunikatu spełniającego ww. warunki lub opisz, w jaki sposób spełniasz to kryterium.

Przykłady:

<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house-objekty.html>
<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house-zdjecia.html#product-photos-section-entertainment>
<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house-zdjecia.html#product-photos-section-kids>

Komentarz:

Prezentujemy tylko to co nam daje natura i to co sami zbudowaliśmy, a także zdjęcia z osobiście odbytych wycieczek pieszych, narciarskich i rowerowych, które możemy polecić naszym gościom.

8. Komunikuję swoje zaangażowanie w ochronę środowiska i promocję odpowiedzialnego podróżowania.

tak

W jaki sposób?

W opisie naszej oferty, w sekcji dotyczącej cen, a także w sekcji "jak dojadę" komunikujemy o możliwości dojazdu pociągiem i autobusem oraz o zniżkach udzielanych za przyjazd bez samochodu i o możliwości bezpłatnego ładowania własnego samochodu elektrycznego podczas pobytu u nas.
<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house.html#product-prices-section>
<https://slowhop.com/pl/miejsca/tatra-green-house.html#product-rules-section>

9. Udzielam Gościom kompletnych informacji o panujących zasadach, m.in. odnośnie do sortowania śmieci (np. na początku przyjazdu).

tak

Wskaż, jak Goście mogą pomóc Ci w zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko. Zadbaj, by informacje o wymaganiach proekologicznych wobec nich były jasno sformułowane i zostały im przekazane. Poinformuj ich, gdzie i jak sortowane są śmieci, gdzie mogą znaleźć bawełnianą torbę na zakupy i pojemniki na żywność do pożyczania na wycieczki.

W jaki sposób?

Podczas zameldowania przekazujemy informacje o możliwości unikania wytwarzania odpadów, dajemy gościom wodę mineralną w zwrotnych szklanych butelkach, informujemy o możliwości picia wody z kranu, o możliwości zakupu posiłków u lokalnych gospodarzy oferujących domowe wyżywienie (nie na wynos), a także informujemy o miejscach i sposobie gromadzenia odpadów wraz ze szczegółowymi zasadami segregacji.

10. Posiadam certyfikat ekologiczny.

nie

11. Wspieram odpowiedzialne przedsięwzięcia lokalne.

tak

Zbierz adresy przyjaznych środowisku placówek gastronomicznych, kawiarni dających zniżki za zakup kawy do własnego kubka, etycznych atrakcji turystycznych i miejsc noclegowych, sklepów, w których można nabyć wiele produktów na wagę oraz sprzedających lokalne rękodzieło itp. To nie tylko wsparcie miejsc z filozofią podobną Twojej i promowanie idei rozwoju zrównoważonego, ale także bezcenne wskazówki dla Twoich Gości.

Przykłady:

Prawdziwe domowe obiady: <https://www.facebook.com/R.Bubka/>
Rękodzieło: <https://www.facebook.com/jira.ceramics>
Produkty na wagę i z upraw ekologicznych, lokalne wyroby spożywcze: <https://www.spolem-zakopane.pl/szymonek>
Etyczne atrakcje turystyczne: <https://tpn.pl/>
Lokalni gospodarze i krewni zajmujący się wyrobem serów, sprzedają jakek i nabiātu są polecani naszym gościom osobiście (przekazujemy numery telefonów podczas pobytu) ponieważ ci gospodarze i rolnicy nie prowadzą stron internetowych.

12. Promuję etyczne atrakcje odwiedzanego regionu. Nie promuję takich aktywności jak myślistwo, jazda quadami lub motocyklami po lesie, offroad, delfinaria, papugarnie itp.

tak

13. Jeśli oferuję gadżety, to tylko praktyczne i najlepiej eko – z materiałów z odzysku, rodzimego pochodzenia, do ponownego wykorzystania, niepakowane w plastik itp.

nie dotyczy

Przykłady:

Komentarz:

14. Regularnie zbieram opinie i oceny od odwiedzających moje miejsce oraz ulepszam swoją działalność na podstawie zasadnych uwag.

tak

W jaki sposób?

Rozmawiamy z gośćmi, zawsze spotykamy się co najmniej na powitanie i w dzień wyjazdu, a czasem też w trakcie pobytu gości (przy kawie, przy pracach ogrodowych itp.). Czytamy wiadomości i opinie pozostawiane przez gości na Slowhop oraz w Google. Wielokrotnie otrzymujemy od gości wiadomości sms i e-mail z podziękowaniami.

15. Promuję ideę turystyki regeneratywnej.

tak

Idea turystyki regeneratywnej zakłada – w przeciwieństwie do dotychczasowych haseł turystyki zrównoważonej typu „leave no trace” – że turysta nie tylko nie będzie pozostawiać odwiedzanego miejsca bez śladu swojej bytności, ale wręcz pozostawi je w lepszym stanie, niż je zastał. Takie podejście, wywołane m.in. skalą postępujących zniszczeń w środowisku, zakłada aktywne, konkretne i wymierne działania na rzecz ochrony przyrody.

W jaki sposób?

Będąc jednocześnie gospodarzem domków Tatra Green House oraz pracownikiem Tatrzańskiego Parku Narodowego (zajmującym się ochroną środowiska i na co dzień zmagającym się z problematyką masowej turystyki powodującej zanieczyszczenie środowiska oraz szkody w przyrodzie), całkowicie utożsamiam się z ideą "leave no trace" i w duchu tej idei staram się edukować naszych gości jeśli tylko nadarzy się taka okazja.

16. Notuję swoje osiągnięcia (w tym postęp) w kierunku działań bardziej przyjaznych środowisku.

tak

Spersonalizowane statystyki pokazujące Twoje postępy w ekostaranianach to szansa na o wiele lepsze zrozumienie przez Gości omawianego problemu. Pamiętaj o rzetelności prowadzonych obserwacji – stosując zbyt duże uproszczenia lub skróty możesz wyjść zbyt „hurraoptymistycznie” i stracisz wiarygodność przekazu.

Przykłady komunikatów z wykorzystaniem takich obserwacji:

Prowadzę statystyki zużycia energii na różne cele - odrębnie opomiarowane są licznikami zużycia energii urządzenia do podgrzewania wody oraz urządzenia grzewczo-klimatyzacyjne, a także zbiorczo całe budynki za pomocą smart-meterów. Monitorowana jest temperatura powietrza w pomieszczeniach, natomiast system BMS czuwa nad zamykaniem okien podczas nieobecności gości, przez co redukuje się zużycie energii. Co miesiąc zerkamy na zużycie wody na rachunkach, od czasu do czasu kontrolujemy stan na wodomierzach. Rejestrujemy też w każdym sezonie od wiosny do jesieni ilość deszczówki użytej do podlewania i celów gospodarczych. Na bieżąco kontrolujemy ilość wytwarzanych śmieci i jakość segregacji odpadów - czasami musimy trochę sami "poprawić" segregację po niektórych gościach :)

Komentarz:

Ewentualne uwagi i spostrzeżenia przekazuję na bieżąco gościom. Nie prowadzę publicznych statystyk, ale zdarza mi się przygotować podsumowanie działań przy okazji szkoleń z ochrony środowiska i publicznych prezentacji o tematyce ekologicznej.

17. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania miejscem i jego promocji.

tak

Przykłady:

Odbywają się u nas raz na jakiś czas warsztaty ekologiczne, szkolenia dla ekodoradców. Zainteresowanym gościom (ale też sąsiadom, znajomym) udzielamy indywidualnych porad z zakresu odnawialnych źródeł energii i budownictwa przyjaznego środowisku. Udzielamy też wywiadów do czasopism technicznych (np. GlobEnergia, Rynek Instalacyjny, Wszystko Działa) oraz udostępniamy obiekty w celu prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i badań naukowych.

KATEGORIA 9 – ogród i tereny zielone

1. Unikam nadmiernej zabudowy terenu: teren biologicznie czynny na mojej działce zajmuje przynajmniej 40 % (lub więcej, jeśli wymagają tego przepisy).

tak

Jest to ważne m.in. ze względu na ochronę terenu biologicznie czynnego, ale także ochronę krajobrazu i jego walorów estetycznych. Teren biologicznie czynny to teren, na którym rosną rośliny: drzewa, krzewy, trawy, kwiaty – pozostający w takim stanie, że wody opadowe i roztopowe mogą z niego swobodnie wsiąkać do gruntu. Taką powierzchnię stanowią np. trawnik, rabaty, ale też stawy i oczka wodne, jak i pokryte roślinnością dachy (częściowo).

Minimalny obszar terenu biologicznie czynnego dla Twojej działki/działek (%): 40

Obecny obszar biologicznie czynny dla Twojej działki - szacunkowo (%): 95

Komentarz: Większość działki stanowi niezabudowana powierzchnia pokryta zielenią, częściowo są to miejsca postojowe i dojazd wewnętrzny o awierzchni żwirowej, która umożliwia naturalną retencję wód oraz wegetację niektórych roślin.

2. Uprawiam ogród zgodnie z zasadami permakultury. tak

Może też być np. metodą „Back to Eden” lub rewilding.

Komentarz: Uprawiamy ogród zbliżony do stanu naturalnego z częściowym odtworzeniem zadrzewień, z przeważającą częścią roślinności łąkowej oraz z niewielkim udziałem drzew i krzewów owocowych.

3. Moje tereny zielone składają się głównie z rodzimych gatunków roślin. tak

Przykłady (konkretne gatunki):

Brzoza pospolita, jodła, świerk, buk, limba, sosna zwyczajna, modrzew, leszczyna, wierzba, dziki bez koralowy, klon jawor, klon zwyczajny, jesion wyniosły, jałowiec pospolity, czeremcha zwyczajna, wierzba iwa. Malina leśna, wierzbówka kiprzyca, borówka czarna. Szafran spiski, pierwiosnek wyniosły, żywiec gruczołowaty, starzec pospolity, kukułka szerokolistna, mniszek lekarski, jaskier pospolity, wrotycz pospolity, żywokost lekarski, świerżbek orzęsiony, koniczyna biała, koniczyna łąkowa, firletka poszarpana, stokrotka pospolita, ostrożeń łąkowy.

Komentarz: W przestrzeni działki, pomiędzy dwoma domkami, znajduje się niewielki sad z drzewami i krzewami owocowymi (głównie rodzime odmiany porzeczek, agrestu, jabłoni i malin), z których mogą korzystać goście podczas letniego wypoczynku.

4. Stosuję mikroretencję (oczko wodne, zielony dach, ogród deszczowy, i in.) i różne rozwiązania zwiększające retencję krajobrazową. tak

Dzięki temu woda wolniej odpływa do naturalnych cieków i zbiorników wodnych lub systemów kanalizacji, co pozwala m.in. zmniejszyć lub zapobiegać negatywnym skutkom suszy.

Przykłady:

Nie ma u nas żadnych powierzchni szczelnych poza dachami na dwóch domkach, oraz niewielkim dachem szopy ogrodniczej i zadaszeniem śmietników. Naturalna łąka koszona tradycyjnie (kosą ręczną) stanowi największą część powierzchni działki. Część łąki to łąka podmokła z charakterystycznymi gatunkami roślin. Na naszej działce występują również zadrzewienia naturalne i odtworzone przy użyciu rodzimych gatunków drzew. Nie ma drenaży ani odwodnień powierzchniowych, natomiast drogi dojazdowe i miejsca postojowe utwardzone są żwirem.

5. Zbieram deszczówkę. tak

W jaki sposób?

Rynna z jednej połaci dachu podłączona do zbieracza wody z nadziemnym zbiornikiem i pompą oraz podziemną instalacją rozprowadzającą wodę wzdłuż północnej granicy działki. Instalacja wody deszczowej doprowadzona jest do każdego z domków i może być wykorzystywana do spłukiwania toalet (obecnie nie jest z uwagi na brak możliwości opomiarowania takiego układu przez spółkę komunalną odpowiadającą za dostarczanie wody wodociągowej oraz odbiór ścieków siecią kanalizacji sanitarnej).

Jaka jest pojemność zbiornika (l)?

1000

6. Posiadam system nawadniania dla upraw i roślin ogrodowych.

tak

Komentarz:

Nawadnianie roślin na wolnej przestrzeni jest okazjonalne, tylko w przypadku dłuższych okresów bez deszczu. Jedynie rośliny ozdobne uprawiane w skrzyniach drewnianych i wymagające regularnego nawadniania są podlewane przy użyciu systemu nawadniania.

7. Tam, gdzie to możliwe, zabezpieczam rośliny/glebę np. korą.

tak

Jest to przeciwdziałanie suszy latem, a na zimę stanowi naturalną okrywą systemu korzeniowego, źródło próchnicy i niezbędnych składników mineralnych, a dla ptaków darmowy „karmnik” (dużo owadów) w czasie niedostatku pokarmu.

Gdzie stosujesz takie zabezpieczenia?

Korą pokryte są miejsca, gdzie rosną niskopienne rośliny iglaste (cisy, jałowce, kosodrzewina) wzdłuż dojazdów wewnętrznych oraz przy placach postojowych na obrzeżu działki.

8. Nie podlewam trawników wodą z wodociągu.

tak – nie podlewam

Zamiast wody wodociągowej korzystaj z deszczówki (ew. wody ze studni) i postaw na retencję krajobrazową.

Skąd czerpiesz wodę do podlewania trawników?

Trawniki oraz naturalna łąka nie wymagają podlewania. W Zakopanem spada wystarczająca ilość deszczu żeby zapewnić roślinom odpowiednie warunki do wegetacji.

9. Dobrałem/am rośliny odpowiednie do warunków siedliskowych.

tak – nie prowadzę ogrodu, bo nie ingeruję w naturalne otoczenie, np. las lub dziką łąkę, albo mój ogród jest tak zaplanowany, że nie wymaga już dodatkowej ingerencji, i są w nim rośliny rodzime

Komentarz:

Poza przeważającą częścią zajęta przez dziką łąkę, zadrzewienia oraz trawniki i krzewy, na wolnej przestrzeni ogrodu są dwa stanowiska roślin naskalnych, które wymagają jedynie okazjonalnego nawadniania oraz okazjonalnego plewienia z traw czy siewek drzew.

10. Stosuję rozwiązania ogrodnicze i aranżacje pozwalające na całoroczny kontakt z zielenią oraz korzystanie z przydomowych upraw bez użycia chemii.

nie

Np. walipini.

<p>11. Jeśli na terenie mojego miejsca wyznaczone jest miejsce dla dzieci, jego budowa oraz wyposażenie składa się przede wszystkim z naturalnych materiałów (np. kuchnia błotna itp.).</p>	<p>nie</p>
<p>Elementy/konstrukcje plastikowe: Komentarz:</p>	<p>zjeżdżalnia Cała działka jest naturalną przestrzenią do zabaw dla dzieci, aczkolwiek mamy też wykonane z drewna huśtawki, zadaszoną piaskownicę, zjeżdżalnię i mini ścianki wspinaczkowe - są to jednak elementy małej architektury stylizowane na górski wygląd i harmonizujące z otoczeniem, a nie dominujące.</p>
<p>12. Jeśli to możliwe, wyznaczone jest odpowiednio przygotowane stanowisko do rozpalania ogniska lub grilla.</p> <p>Dzięki wyznaczonemu stanowisku na ognisko lub grilla Goście będą mieli mniejszą pokusę, by zorganizować ognisko na dziko lub użyć jednorazowego grilla.</p>	<p>tak</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Goście mają do dyspozycji wyłącznie grille elektryczne, obowiązuje u nas zakaz rozpalania ognia. Dzięki temu możliwość użycia grilla ograniczona jest do tarasów przed domkami, czyli w zasięgu przedłużacza do prądu :)</p>
<p>13. Na terenie mojego miejsca używanie grillów jednorazowych jest zabronione, o czym Goście są wcześniej informowani.</p>	<p>tak</p>
<p>W jaki sposób informujesz o tym Gości?</p>	<p>W dniu przyjazdu goście są informowani o całkowitym zakazie palenia oraz używania ognia na naszym terenie. Informacja o tym znajduje się również w zasadach pobytu w opisie naszych obiektów. W domkach przy wejściu wisi informacja graficzna o zakazie palenia i rozpalania ognia.</p>
<p>14. Nie stosuję chemicznych środków ochrony roślin.</p>	<p>tak - nie stosuję</p>
<p>15. Stosuję ekologiczne środki odstraszania kleszczy, komarów, mszyc, ślimaków itd.</p>	<p>tak – nie używam ani ekologicznych, ani syntetycznych środków</p>
<p>16. Nie używam soli i środków chemicznych do odszraniania i odśnieżania.</p>	<p>tak - nie używam</p>
<p>17. Nie wynoszę z lasu drewna na opał ani chrustu, nie stosuję dzikiej wycinki drzew lub zbioru roślin chronionych.</p> <p>Nawet stare, połamane gałęzie i <u>zalegające drzewa</u> są niezbędne do prawidłowego obiegu materii i utrzymania odporności biologicznej lasu.</p>	<p>tak – nie wynoszę i nie stosuję</p>

<p>18. Większą część mojego terenu pozostawiam bez koszenia lub koszę rzadko.</p>	<p>tak</p>
<p>Jaki procent swojego terenu zielonego nie kosisz lub kosisz rzadko? Jak często kosisz? Komentarz:</p>	<p>50 % Jeden lub maksymalnie dwa razy w roku za pomocą ręcznej kosi Koszenie ręczne służy zachowaniu tradycji związanej z suszeniem siana, ustawianiem kop i częściowym pozyskaniem siana dla zwierząt gospodarskich.</p>
<p>19. Jeśli koszę, to niezbyt nisko – tak, żeby wysokość trawy zapobiegała przesuszeniu gleby.</p>	<p>tak</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Kosimy za pomocą kosiarki akumulatorowej tylko minimalną powierzchnię przy domkach, która stanowi miejsce wypoczynku gości, gry w badmintona i w piłkę oraz innych aktywności na zewnątrz.</p>
<p>20. Nie grabię liści lub pozostawiam zgrabione w wyznaczonym miejscu, w którym mogą chować się jeże i inne małe zwierzęta.</p>	<p>tak – nie grabię/zostawiam kupki opadłych liści</p>
<p>Komentarz:</p>	<p>Opadłe liście usuwamy tylko z powierzchni dojazdów, miejsc postojowych, dojeżdż do domków - pozostała powierzchnia działki nie jest sprządana z liści (stanowi to ponad 50% powierzchni działki)</p>
<p>21. Tworzę przestrzeń dla pożytecznych owadów: nie koszę całego terenu i unikam chemii, zostawiam im np. stare pniaki, sadzę rośliny przyjazne zapylaczom, np. pszczołom, motylom, trzmielom, chrząszczom, muchówkom i in.</p>	<p>tak</p>
<p>Przykłady posadzonych roślin (konkretnie):</p>	<p>Mniszek lekarski naturalnie występuje na naszej działce, podobnie jak koniczyna biała i łąkowa. Nie kosimy w ogóle dzikiej łąki w okresie wzrostu i kwitnienia roślin - jest to 50% powierzchni naszego terenu.</p>
<p>22. Zakładam budki lęgowe dla ptaków i/lub zapewniam im spokojne siedlisko do zakładania gniazd na moim terenie.</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba założonych budek: Komentarz:</p>	<p>0 Zaewniamy spokojne siedliska lęgowe poprzez utrzymanie wysokich drzew oraz stopniowe przywracanie zadrzewień.</p>
<p>23. Zakładam budki lęgowe dla nietoperzy.</p>	<p>tak</p>
<p>Liczba założonych budek: Komentarz:</p>	<p>0 W naszej okolicy jest sporo nietoperzy, które wykorzystują naturalne miejsca lęgowe. Nie ma potrzeby zakładania budek lęgowych.</p>

24. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie wykorzystania terenów zielonych.

tak

Przykłady:

Utrzymujemy zbliżony do naturalnego ekosystem łąkowy na 50% działki otaczającej domki - jest to łąka przeplatana zadrzewieniami, częściowo podmokła, koszona za pomocą kosi ręcznej. Na łące suszymy siano i ustawiamy co roku w kopy na góralskich "ostrewkach" dla zachowania tradycji związanej z regionem i z dawnymi rodzinnymi zajęciami związanymi z posiadaniem krów.

KATEGORIA 10 – wyżywienie

1. Oferuję dania kuchni regionalnej.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

2. Uwzględniam wegetarian i/lub wegan w ofercie żywieniowej.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

3. Przynajmniej 50% dań głównych w moim miejscu to potrawy wegetariańskie.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia lub dań głównych (tylko śniadania)

4. Prowadzę kuchnię w całości wegetariańską/wegańską.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

5. Nie oferuję dań ani produktów na bazie wołowiny (szczególnie pochodzącej z ferm przemysłowych).

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

6. Zachęcam do wyboru kuchni wegetariańskiej i wegańskiej przez edukację i przykłady.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

Serwuj dania, opowiadaj o ich zaletach zdrowotnych, dziel się przepisami i zachęcaj do urozmaicenia diety potrawami wege w sposób nienachalny (bez filozofii, ale edukacyjnie – w oparciu o sprawdzone fakty).

7. Kupuję jajka wyłącznie z chowu wolnowybiegowego lub ekologicznego (oznaczenie 1 i 0).

tak

Komentarz:

Posiadamy dostęp do jaj z chowu wolnowybiegowego, wiejskiego, którym zajmują się nasi krewni i przyjaciele. Bardzo rzadko kupujemy jajka w sklepie. Oferujemy również gościom zakup jajek z małych, lokalnych gospodarstw wiejskich - przekazujemy kontakt bezpośrednio do sprawdzonych gospodarzy.

8. Przynajmniej połowa używanych przez mnie produktów jest pochodzenia krajowego.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

W ten sposób wspierasz gospodarkę krajową, ale również znacząco skracasz łańcuch dostaw (i tym samym – ślad węglowy wynikający z transportu produktów).

Jaki procent (szacunkowo)?

90 %

Komentarz:

Bardzo dużą wagę przywiązujemy do tego, żeby produkty kupowane w naszym domu "nie zwiedzały" połowy świata. Staramy się świadomie wybierać w pierwszej kolejności to, co jest dostępne wśród naszych krewnych i przyjaciół (mamy sporo rolników w naszym gronie), następnie na rynku lokalnym, a w dalszej kolejności i jak najrzadziej kupujemy produkty pochodzące zza granicy.

9. Serwuję (przynajmniej część dań) z produktów zaliczanych do tzw. zdrowej żywności.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

Na przykład z własnych upraw, od sąsiada, wyhodowanych bez użycia tzw. chemii (nawozów sztucznych, pestycydów, herbicydów itp.).

10. Wykorzystuję produkty lokalne.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

Komentarz:

Jakkolwiek nie oferujemy gościom żywienia, ale polecamy naszym krewnym i przyjaciołom prowadzącym gospodarstwa rolne, a także podpowiadamy gdzie można kupić produkty na lokalnym targu i u indywidualnych handlarzy produktami sezonowymi, z których zresztą sami korzystamy np. do przygotowania przetworów domowych na zimę.

11. Oferowana przez mnie kawa i herbata posiadają certyfikację Fair Trade, Rolnictwa ekologicznego UE itd.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

Może być też inna certyfikacja poświadczająca odpowiedzialne źródło (namierzalna), a produkt jest w minimalnym opakowaniu i ew. nadającym się do recyklingu.

12. Nie oferuję Gościom produktów w małych opakowaniach.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

Na przykład mini dżemów, cukru, soli, masła, miodów.

13. Nie oferuję Gościom plastikowych sztućców ani naczyń – serwuję dania w naczyniach wielokrotnego użytku.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom żywienia

14. Unikam wykorzystywania woreczków foliowych, folii aluminiowej lub folii spożywczej.

tak

Jedzenie pakowane jest np. w pojemniki wielorazowego użytku, w miski przykrywane talerzami zamiast zaklejane folią spożywczą itp. Jeśli oferujesz Gościom dania na wynos, np. kanapki na drogę, oferuj je w papierowych opakowaniach lub w pudełku wielorazowego użytku (np. za kaucją).

Komentarz:

Nie oferujemy gościom wyżywienia, ale też nie popieramy jednorazowych opakowań w postaci woreczków foliowych, folii spożywczej, folii aluminiowej. W naszym codziennym życiu (do szkoly i do pracy), a także w czasie wycieczek używamy trwałych śniadaniówek wykonanych ze stali nierdzewnej.

15. Zachęcam Gości do picia kranówki i niekupowania wody w plastikowych butelkach.

tak

Pod warunkiem, że kranówka jest zdatna do bezpośredniego picia.

W jaki sposób?

Na każdy pobyt dajemy gościom wodę mineralną Kryniczanka w szklanych butelkach zwrotnych, których można też używać wielokrotnie, ponieważ mają kapsle typu twist-off umożliwiające ponowne zakręcenie butelki. Podczas zameldowania w naszych domkach zawsze polecamy gościom picie kranówki i odradzamy kupowania wody w plastikowych butelkach.

16. Przygotowuję taką ilość pożywienia, aby uniknąć konieczności jego wyrzucania.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

17. Szukam sposobów, by przeciwdziałać marnowaniu jedzenia.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

Proponuj Gościom zabieranie plastikowych pojemników na resztki niedojedzonych posiłków (również w czasie wycieczek), zaangażuj lokalne restauracje we włączenie się w sieć Foods, Too Good to Go lub innej aplikacji przeciwdziałającej marnowaniu jedzenia; dogadaj się z sąsiadem, jakie resztki jedzeniowe będą odpowiednie dla zwierząt gospodarskich i zbieraj je dla niego itp. Szukaj alternatywnych sposobów na wykorzystanie niespożytego jedzenia (np. w innym daniu).

18. Informuję Gości o staraniach w kierunku zmniejszenia ilości wyrzucanego jedzenia.

nie dotyczy - nie oferuję Gościom wyżywienia

19. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie żywienia Gości.

tak

Przykłady:

W okresie letnim do dyspozycji gości jest nasz mały przydomowy sad oraz porastające obrzeża działki maliny leśne - goście mogą zbierać świeże owoce prosto z ogrodu. Gości, którzy lubią zbierać grzyby zabieramy okazjonalnie w tereny leśne, na których zbiór grzybów jest dozwolony. Nasi krewni prowadzą z kolei wypas owiec i krów, wytwarzają produkty z mleka owczego i krowiego metodami tradycyjnymi (ręcznie, w baczówkach na terenie Pienin Siskich oraz Tatr), do których z przyjemnością wysyłamy naszych gości, żeby mogli zaznać smaku autentycznych wyrobów regionalnych - oscypków, bundzu, żętycy, bryndzy.

KATEGORIA 11 - zwierzęta

Ta kategoria dotyczy przede wszystkim zwierząt, z którymi kontakt jest elementem oferty turystycznej (np. alpaki, osły, owce, konie itp.), jednak pewne ogólne zasady dotyczą również zwierząt domowych, np. kotów i psów.

1. Udostępniam na stronie internetowej mojego miejsca informacje na temat zwierząt w miejscu oraz ew. akceptacji zwierząt Gości.

tak

Komentarz:

Niestety nie przyjmujemy u nas zwierząt domowych.

2. Nie oferuję atrakcji z wykorzystaniem dzikich zwierząt.

tak - nie oferuję

Komentarz:

Na naszej działce otaczającej domki spontanicznie pojawiają się różne zwierzęta, począwszy od całej rzeszy ptaków, poprzez małe i większe ssaki (wiewiórki, krety, myszy polne, jeże, lisy), po podchodzące pod ogrodzenie większe zwierzęta (jelenie, łanie) a nawet wielkie drapieżniki takie jak niedźwiedzie brunatne (te są na szczęście niezwykle rzadkimi "gośćmi"). Zawsze uprzedzamy naszych gości o możliwości napotkania tych zwierząt w bezpośrednim otoczeniu domków i prosimy o nie wabienie, nie dokarmianie i nie płoszenie dzikich zwierząt.

3. Jeśli w moim miejscu możliwy jest kontakt ze zwierzętami udomowionymi, np. gospodarskimi, moje zwierzęta mają zapewnione odpowiednie warunki do interakcji, tj. możliwość odejścia i schowania się w razie zmęczenia lub przestraszenia.

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

4. Przed każdym kontaktem ze zwierzęciem szczegółowo instruję Gości w zakresie dopuszczalnych interakcji.

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

Na przykład: kontakt małych dzieci z psami jest możliwy tylko w obecności osoby dorosłej, dany kot nie lubi interakcji i nie należy go dotykać.

5. Wyzaczyłem/am maksymalną liczbę osób mogących wchodzić w interakcje ze zwierzętami w tym samym czasie.

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

Jest to niezbędne, aby uniknąć stresu zwierząt, ale też zapewnić Gościom satysfakcjonujące przeżycie.

6. Wyzaczyłem/am częstotliwość spotkań Gości ze zwierzętami w ciągu dnia.

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

Jest to niezbędne, aby utrzymać dobrostan zwierząt i zapewnić im normalny tryb funkcjonowania (czas na jedzenie, odpoczynek, interakcje ze stadem, wybieg itp.).

7. Nie oddzielam zwierząt młodych od matek dla przyjemności Gości (np. do głaskania, zdjęć, zabawy).

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

Wyjątkiem są sytuacje, gdy zwierzę samo do nas podchodzi, ale dopuszczalna jest taka interakcja, która nie budzi jego sprzeciwu.

8. Jeśli w moim miejscu posiadam zwierzęta zatrudnione do transportu, terapii lub celów rekreacyjnych, są one odpowiednio zadbane – posiadają stałą opiekę weterynaryjną, odpowiednie wyżywienie, legowisko, możliwość wybiegu i zaspokajania innych potrzeb.

Opiekunowie zwierząt pracujących posiadają pisemne wytyczne w zakresie maksymalnego obciążenia oraz czasu pracy danego zwierzęcia.

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

9. Jeśli moja działalność oferuje podglądanie dzikich zwierząt, organizuję to w odpowiednim oddaleniu, unikając ich płoszenia, dotykania, dokarmiania, naruszania ich legowiska lub innej szkodliwej i zbędnej ingerencji.

Komentarz:

nie dotyczy - nie oferuję takich atrakcji

Na naszej działce otaczającej domki spontanicznie pojawiają się różne zwierzęta, począwszy od całej rzeszy ptaków, poprzez małe i większe ssaki (wiewiórki, krety, myszy polne, jeże, lisy), po podchodzące pod ogrodzenie większe zwierzęta (jelenie, łanie) a nawet wielkie drapieżniki takie jak niedźwiedzie brunatne (te są na szczęście niezwykle rzadkimi "gośćmi"). Zawsze uprzedzamy naszych gości o możliwości napotkania tych zwierząt w bezpośrednim otoczeniu domków i prosimy o nie wabienie, nie dokarmianie i nie płoszenie dzikich zwierząt.

10. Goście są instruowani, że na obszarach chronionych oraz w lesie psy mogą przebywać tylko na smyczy.

nie dotyczy - nie przyjmuję gości z psami

11. Proszę Gości o nieniszczenie np. trujących dla człowieka grzybów i roślin (pokarm dla zwierząt) w czasie spacerów leśnych.

Sposób przekazania informacji:

tak

To regulują przepisy porządkowe obowiązujące na obszarze Tatrzańskiego Parku Narodowego - dają możliwość zapoznania się z zasadami uprawiania turystyki na terenie TPN poprzez przekazywanie darmowej mapki zawierającej schemat szlaków oraz podstawowe informacje praktyczne i porządkowe ("Bezpieczni i rozważni w górach").

12. Hoduję chronione rasy zwierząt gospodarskich.

nie dotyczy - nie hoduję żadnych zwierząt gospodarskich

13. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania przyjazne zwierzętom.

Komentarz:

nie dotyczy - nie mam żadnych zwierząt

W naszym otoczeniu staramy się o utrzymanie przyrody i siedlisk w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego i oddanie przestrzeni dzikim zwierzętom. Z okien domków i w ich najbliższym otoczeniu można prowadzić sporo obserwacji przyrodniczych - najlepszym okresem jest wiosenny czas lęgów, kiedy las i łąka rozbrzmiewa śpiewem setek ptaków, natomiast czas kwitnienia roślin łąkowych na naszej działce daje możliwość obserwacji niezliczonej liczby owadów oraz wielu gatunków motyli.

KATEGORIA 12 – aktywna ochrona środowiska

1. Podejmuję lub organizuję akcje sprzątanias lasu/okolicy.

tak

Jak często? Ile razy w zeszłym roku takie sprzątanie miało miejsce?

20

Komentarz:

Związane jest to z moją pracą zawodową w Tatrzańskim Parku Narodowym, gdzie na co dzień zajmuję się kwestiami zapobiegania powstawaniu odpadów, utrzymania czystości na terenach udostępnionych turystycznie, a także organizowaniem okazjonalnych akcji porządkowania terenu (np. poboczy dróg przebiegających przez Tatrzański Park Narodowy)

2. Wspieram działania chroniące przyrodę - finansowo lub pozafinansowo (np. fundację proekologiczną, lokalną inicjatywę).

tak

Finansowe wsparcie: np. 1% dla wybranego parku narodowego, wpłata kwoty na akcję reindukcji zagrożonych gatunków roślin itp.

Pozafinansowe wsparcie: np. działalność aktywistyczna na rzecz ochrony przyrody lub dziedzictwa kulturowego, kampania promocyjna o wybranych kwestiach ekologicznych, zachęcanie swojej społeczności do działań proekologicznych (społeczność lokalna, ale też internetowa): wspólne zbieranie śmieci, petycja w sprawie przeciwdziałania wycince lasu, działania proekologiczne prowadzone we współpracy z lokalnym samorządem, edukacja ekologiczna w szkołach, wytyczenie ścieżki przyrodniczej, objęcie ochroną wybranego elementu krajobrazu lub jego części, renaturyzacja.

Działania finansowe:

Wsparcie finansowe takich organizacji jak Pracownia Na Rzecz Wszystkich Istot. Wsparcie własnym wkładem pracy w działalność Podhalańskiego Alarmu Smogowego (udział w konsultacjach społecznych dotyczących działań na rzecz ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu). Wsparcie własnym wkładem pracy w działalność lokalnych instytucji oraz osób prywatnych w zakresie doradztwa przyrodniczego i porad fachowych z dziedziny ochrony przyrody oraz związanych z klimatem.

Działania pozafinansowe:

Podpisuję i upowszechniam petycje w działaniach na rzecz ochrony przyrody i środowiska, ochrony lasów i obszarów cennych przyrodniczo (m.in. PNRWI, WWF, Greenpeace, CitizenGo). Podejmuję lokalne inicjatywy i prowadzę działania inwestycyjne zmierzające do poprawy stopnia ochrony środowiska - na co dzień w pracy zawodowej.

3. Włączam do oferty konkretne działania służące ochronie środowiska.

nie

Mogą to być np. warsztaty i szkolenia o tematyce proekologicznej, sadzenie i pielęgnacja rodzimych drzew i krzewów, budowa budek lęgowych dla ptaków i in.

4. Poszerzam świadomość ekologiczną Gości i edukuję ich w zakresie pożądaných zachowań w podróży i w codziennym życiu.

tak

Edukacja ekologiczna może się odbywać przez oferowanie konkretnych zajęć o tematyce proekologicznej, ale też np. przez rozmowę z Gośćmi, dostarczanie im informacji w e-mailu – przed przyjazdem, informacje na stronie internetowej, w prowadzonych kanałach społecznościowych, podcastach, audycjach, filmach, książkach, publikacjach itp.

Przykłady:

W naszej ofercie proponujemy gościom pobyt w zgodzie z naturą, czyli zupełnie inne podejście do wypoczynku pod Tatrami - w otoczeniu wolnej przestrzeni, w obiekcie zaprojektowanym od podstaw i zbudowanym w celu przekazania wiedzy na temat możliwości ochrony środowiska z wykorzystaniem współczesnych rozwiązań technicznych. Pokazujemy również na przykładzie naszego miejsca jak wartościowa jest przestrzeń zbliżona do naturalnej i w jaki sposób pielęgnujemy dawne tradycje lokalne związane z utrzymaniem łąk oraz naturalnej retencji wód. Większość działań edukacyjnych odbywa się w trakcie osobistych rozmów z gośćmi. Osoby głębiej zainteresowane tematyką techniki i ochrony środowiska na przykładzie naszego miejsca są na życzenie wtajemniczane w szczegółowe rozwiązania, a także mają możliwość dostępu do danych projektowych i eksploatacyjnych związanych z utrzymaniem obiektów. Zachęcamy poprzez udzielenie zniżek na pobyt w naszym miejscu do przyjazdu do Zakopanego pociągiem, korzystania w pierwszej kolejności z pieszego sposobu przemieszczania się lub z komunikacji zbiorowej. Dla osób zainteresowanych elektromobilnością proponujemy usługi wypożyczalni samochodów elektrycznych, a posiadaczom takich pojazdów gwarantujemy ich ładowanie z własnej stacji ładowania przy jednym z domków. Większość informacji na ten temat znajduje się na naszej stronie na Slowhop.com

5. Sadzę oraz pielęgnuję drzewa i krzewy, usuwam niepotrzebne betonowe instalacje z działki np. kostkę brukową.

tak

Usuwanie niepotrzebnej zabudowy powierzchni, tj. betonowych wylewek, podwórek wyłożonych całkowicie kostką brukową, wybetonowanych zbiorników wodnych, itp. zwiększa zdolność terenu do magazynowania wody (naturalna prewencja suszy). Pozwala też swobodnie wegetować roślinom (co oprócz szeregu korzyści w postaci oczyszczania powietrza, wspierania bioróżnorodności i innych zalet działa jak naturalna klimatyzacja).

Przykłady:

Na naszej działce otaczającej domki zasadziliśmy około 100 drzew i kilkadziesiąt krzewów. Umożliwiamy przebieg naturalnych procesów przyrodniczych na co najmniej 50% powierzchni działki. Nie posiadamy żadnych powierzchni szczelnych (poza dachami budynków, z których pozyskujemy częściowo deszczówkę), a istniejące w latach przed budową naszych obiektów betonowe instalacje (betonowe płyty fundamentowe, fundamenty i zbiorniki podziemne po zlikwidowanych domkach campingowych i obiektach gospodarczych) zostały usunięte z działki przywracając naturalne właściwości retencyjne. Zlikwidowano również dawne odwoenienia powierzchniowe (rów melioracyjny) - pozostałości po polu namiotowym.

Ile drzew łącznie posadziłeś_aś na swojej działce/gdzieś indziej do tej pory?

96

Komentarz:

Są to rodzime gatunki drzew: świerk, jodła, buk, brzoza, jawor, jarzębina, sosna

6. Podejmuję inne rozwiązania proekologiczne.	tak
--	------------

Przykłady:

W chwili obecnej jesteśmy na etapie zaprojektowania, pozyskania środków oraz wdrożenia instalacji wodorowej pozwalającej na sezonowe magazynowanie nadwyżek energii pochodzącej z fotowoltaiki. Będzie to pierwsza tego typu instalacja zastosowana w obiekcie mieszkalnym w Polsce, dająca możliwość całorocznego zapewnienia energii elektrycznej i grzewczej (głównie w okresie zimowym) bez udziału energii z sieci krajowej oraz bez udziału spalania jakichkolwiek paliw.

KATEGORIA 13 – proekologiczni partnerzy i dostawcy

1. Wybieram producentów, którzy kierują się polityką proekologiczną.	tak
---	------------

Jak często?

70

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Zakupy środków higienicznych oraz środków czystości w drogerii wysyłkowej BetterLand - produkty producentów spełniających wysokie standardy ochrony środowiska, posiadających certyfikaty potwierdzające ich działania oraz w pierwszej kolejności produkujących wyroby na bazie naturalnych i biodegradowalnych surowców np. Pierparoli (ITA), Yope (POL), Natra Care (SWE).

2. Wybieram firmy kurierskie, które kierują się polityką proekologiczną.	tak
---	------------

Jak często?

50

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

O ile to możliwe korzystam z dostaw do paczkomatu Inpost.

3. Wybieram dostawców energii korzystających z OZE (odnawialnych źródeł energii).	tak
--	------------

Jak często?

0

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Brak możliwości wyboru dystrybutora energii z uwagi na monopol firmy dystrybucyjnej oraz związanie umowami kompleksowymi na dystrybucję i sprzedaż energii w przypadku posiadania własnych źródeł wytwórczych (fotowoltaika).

4. Wybieram banki o wysokim wskaźniku ESG.	tak
---	------------

Jak często?

100

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

ING Bank Śląski

5. **Wybieram dostawców oferujących bardziej ekologiczne serwery i hosting.** **nie**

Takie działanie pozwala zmniejszać m.in. ślad wodny czy węglowy związany z utrzymywaniem infrastruktury umożliwiającej działalność na płaszczyźnie wirtualnej.

Komentarz:

Nie korzystam z usług wynajmu serwerów i hostingu stron www

6. **Określiłem/am ślad węglowy dla działalności mojego miejsca (w skali roku/miesiąca).** **nie**

Najlepiej profesjonalnym narzędziem, np. [HCM1](#).

Komentarz:

Muszę kiedyś spróbować, aczkolwiek wolę realizować działania na realnej płaszczyźnie inżynierskiej i przyrodniczej aniżeli co miesiąc wystawiać sobie wirtualne "oceny"

7. **Określiłem/am ślad wodny dla działalności miejsca (w skali roku/miesiąca).** **nie**

Najlepiej profesjonalnym narzędziem, np. [HWM1](#).

Komentarz:

Muszę kiedyś spróbować, aczkolwiek wolę realizować działania na realnej płaszczyźnie inżynierskiej i przyrodniczej aniżeli co miesiąc wystawiać sobie wirtualne "oceny"

8. **Określiłem/am ślad środowiskowy dla działalności miejsca (w tym ślad wodny i ślad węglowy) – w skali roku/miesiąca.** **nie**

Metodyka obliczenia śladu środowiskowego powinna być transparentna. Dopuszczalne jest szacowanie, ale fakt ten (jak i zakres szacowania) powinien zostać jasno zaznaczony przy szacowanym śladzie ekologicznym.

Komentarz:

Muszę kiedyś spróbować, aczkolwiek wolę realizować działania na realnej płaszczyźnie inżynierskiej i przyrodniczej aniżeli co miesiąc wystawiać sobie wirtualne "oceny"

KATEGORIA 14 – zużycie zasobów i produkcja odpadów

POMIAR ZUŻYCIA ZASOBÓW

Sposób rozliczania zużycia zasobów w Twoim miejscu

osobno liczone zużycie zasobów (tylko obiekt noclegowy/Goście)

a) **zużycie prądu** w okresie ostatnich 12 miesięcy (kWh)

8500

b) **zużycie gazu** w okresie ostatnich 12 miesięcy

nie używam gazu

Komentarz:

Całkowite zużycie energii elektrycznej w 2 domkach, bez pomniejszenia o energię wyprodukowaną w instalacjach fotowoltaicznych

c)	zużycie wody w okresie ostatnich 12 miesięcy (m ³)	105
d)	zużycie paliw stałych do produkcji energii grzewczej w okresie ostatnich 12 miesięcy	nie używam paliw stałych do produkcji energii grzewczej
e)	zużycie paliwa/gazu do auta w okresie ostatnich 12 miesięcy	inne
	Komentarz:	Używamy wyłącznie samochodów elektrycznych

GOSPODARKA ODPADAMI

1.	Ile kilogramów odpadów ZMIESZANYCH wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	5,4
2.	Ile kilogramów PLASTIKU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0,7
3.	Ile kilogramów PAPIERU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	1,25
4.	Ile kilogramów SZKŁA wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	5,2
5.	Ile kilogramów KOMPOSTU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0
6.	Ile kilogramów ODPADÓW NIESTANDARDOWYCH (lekarstwa, elektrośmieci, chemia przemysłowa, odpady wielkogabarytowe itp.) wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0

CELE NA KOLEJNY ROK

CELE W ZAKRESIE ZUŻYCIA ZASOBÓW

1.	Zużycie prądu w okresie kolejnych 12 miesięcy (kWh)	8000
	Komentarz:	Planujemy zmniejszyć całkowite zużycie energii elektrycznej o 500 kWh w skali roku (dla obydwu obiektów) poprzez wykonanie poprawek w szczelności budynków.

2. Zużycie gazu w okresie kolejnych 12 miesięcy	0
Komentarz:	Nie używamy gazu :)
3. Zużycie wody w okresie ostatnich 12 miesięcy (m³)	80
Komentarz:	Planujemy zmniejszyć zużycie wody poprzez montaż ograniczników przepływu oraz lepszą edukację gości.
4. Zużycie paliw stałych do produkcji energii grzewczej w okresie kolejnych 12 miesięcy	0
Komentarz:	Nie używamy paliw stałych :) Do ogrzewania służą pompy ciepła.
5. Zużycie paliwa/gazu do auta w okresie kolejnych 12 miesięcy	0
Komentarz:	Nie używamy ani paliwa ani gazu, wykorzystujemy tylko samochody elektryczne :)

CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

1. Odpady zmieszane (kg/rok)	250
Komentarz:	Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 281 kg odpadów zmieszanych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 200 kg na rok.
2. Tworzywa sztuczne (kg/rok)	30
Komentarz:	Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 36 kg odpadów plastikowych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 30 kg na rok.
3. Papier (kg/rok)	60
Komentarz:	Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 65 kg odpadów papierowych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 50 kg na rok.
4. Szkło (kg/rok)	250
Komentarz:	Obecnie wytwarzamy (a właściwie to nasi goście) 270 kg odpadów szklanych na rok. Chcielibyśmy zredukować tę ilość do 200 kg na rok.
5. Kompost (kg/rok)	100

Komentarz:

Chcielibyśmy oddzielić z odpadów zmieszanych BIO-odpady, zakładamy że uda się uzyskać do 100 kg w ciągu roku.

6. Odpady niestandardowe (lekarstwa, elektrośmieci, chemia przemysłowa, odpady budowlane itp.) (kg/rok)

5

Komentarz:

Tych odpadów praktycznie w ogóle nie generujemy w naszej działalności, ale zakładamy, że może się coś przydarzyć, więc maksymalnie 5 kg

PRZYSZŁE CELE w kierunku odpowiedzialnej turystyki

1. Trzy najważniejsze działania proekologiczne, które wdrożę w ciągu następnych 12 miesięcy:

1. Postaramy się udostępnić gościom bawełniane lub lniane torby na zakupy oraz trochę lepiej edukować w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów. Musimy też popracować nad poprawą jakości segregacji odpadów przez gości. Postaramy się dołożyć koszt na bioodpady, żeby nie były wyrzucane razem z odpadami zmieszonymi.
2. Popracujemy nad ograniczeniem ilości wody zużywanej do mycia przez założenie bardziej skutecznych perlatorów i ograniczników przepływu. Być może uda się dogadać ze spółką wodno-kanalizacyjną w zakresie możliwości splukiwania toalet deszczówką.
3. Spróbujemy ograniczyć zużycie energii grzewczej poprzez usunięcie drobnych nieszczelności w konstrukcji budynków oraz popracujemy nad edukacją gości w temacie oszczędniejszego podejścia do ogrzewania domków podczas pobytu.

2. Dodatkowe zmiany, które chcę wprowadzić:

Przy odrobinie szczęścia i przy owocnej współpracy z kilkoma firmami może uda się nam w przyszłym roku uzyskać dofinansowanie na projekt i uruchomienie wodorowego magazynu energii do całorocznego zasilania jednego domku (a być może i obydwu) bez udziału krajowej sieci energetycznej. Musimy jeszcze rozbudować naszą fotowoltaikę żeby wygenerować od wiosny do jesieni odpowiedni zapas energii na zimę. Uruchomienie takiej instalacji to by był duży krok naprzód :)

Responsible Travel Program by Slowhop

Responsible Travel Program to autocertyfikacja, która sprawdza zaangażowanie Gospodarzy obiektów noclegowych w ochronę środowiska, lokalnych społeczności, ich kultury, a także w edukację ekologiczną. Wskazujemy, w jaki sposób podróże mogą być lepsze dla otoczenia.